Szent István Városa

PROGRAMOT MEGALAPOZÓ,
VITAINDÍTÓ ANYAG

Tartalomjegyzék

Szent István akaratából ... 4
Társadalmi részvétel - Párbeszéd közös jövőnkről ... 5
Bevezetés ... 6
Alapvetések ... 7
SWOT-analízis ... 9
Intézményrendszer és közszolgáltatások ... 10
Közösség ... 12
- Európa Ifjúsági Fővárosa ... 13
  - Székesfehérvár iskolái ... 14
  - Okostantermekre optimalizált városi tananyag az Alba Innovárral együttműködésben ... 14
  - Sport és szabadidőeltöltési-lehetőségek fiatalok számára ... 15
- Gondoskodó Fehérvár ... 15
  - Hajléktalanság ... 17
- Sportélet ... 17
- Pezsgő Belvárosért Alap ... 18
- Téli teraszok ... 19
- Rekonstrukció ... 19
- Kultúra ... 20
  - Vörösmarty Színház ... 20
  - Hangversenyterem ... 21
  - Székesfehérvári Közösségi Központ, Vörösmarty Mihály Könyvtár, Szent István Király Múzeum ... 21
  - Ifjúsági Centrum, Planetárium ... 22
  - Fiatal művészek kiállítótere, inkubátorháza ... 23
  - Székesfehérvári Ipartörténeti Múzeum, eltemetett királyaink emléke ... 23
- Munkaerőpiac - jövőgazdaság ... 23

Kapcsolat ... 25
- Közlekedés ... 26
  - Útépítések ... 27
  - Száguldozók elleni fellépés ... 28
  - Kerékpáros jogosítvány ... 28
  - Kerékpárhálózat felújítása ... 29
  - Közösségi közlekedés ... 30
  - Mikromobilitás, autómegosztó-szolgáltatás ... 33
  - Gyalogosközlekedés ... 33
  - Digitális parkolóőr ... 33
- Lelki egészség – segítség, időben ... 34
- Ifjúság – közösségi ház ... 35
- Turizmus ... 35
  - Turistakártya ... 35
  - Fehérvár Kollekció ... 36

Környezet ... 37
- Lakhatás ... 38
  - Üresen álló ingatlanok ... 39
  - Lakhatási támogatás ... 40
  - Lakásállomány fejlesztése ... 40
  - Újhullámos technológiák ... 41
- Zártkertek ... 43

Garázsprogram 44
Biztonság 44
Digitális védelem 44
Önkormányzati rendészet 45
Vigyázó szemek – kamerarendszer fejlesztése 45
Élhető környezet 46
Vizes élőhelyek létrehozása 46
Mátyás Király Körút csatornává alakításának vizsgálata 48
Finanszírozás 49
Önkormányzati hatósági jogkörök 51
Melléklet 52
Idézett forrásmunkák 55
Ábrajegyzék 56

Szent István akaratából

Székesfehérvár Magyarország önálló államiságának bölcsője, történelmi fővárosa, páratlan nemzeti örökség letéteményese. Városunk a magyar önkormányzatiság origója, a „Fehérvári Jog" által a szabad, önrendelkező, polgárok közösségeként működő magyar város első hírnöke. Az évszázadok megfosztották városunkat ennek az örökségnek az épített, kézzel fogható elemeinek jelentős hányadától. Az elmúlt évtizedek, a világháborúk utáni nemzedékek azonban felruházták Fehérvárt egy új erővel: a legendás székesfehérvári iparral, a magyar gazdaság zászlóshajójává emelve Székesfehérvárt.

A fehérváriak szorgalmával, a gazdaság bővülésével, az Önkormányzat stabilitásával és a magyar állam, valamint az Európai Unió támogatásával fejlettségi szintet lépett a városunk. A fejlődés ugyanakkor magával hozza a maga, új kihívásait, ahogyan a nagy lendülettel változó világ is. Ezekre a kihívásokra pedig választ kell adni.

Célok és határidők nélkül azonban a tervezés absztrakt marad. Székesfehérvár számára pedig a határidőt maga a történelem jelöli ki. Államalapító Szent István királyunk halálának ezredik évfordulója, a 2038-as esztendő önmagában is megköveteli, hogy emlékévként különleges legyen. 2038 azonban több is lehet. Küldetés. Mérföldkő. Álom.

Küldetés, hogy leküzdjük az akadályokat, amiket a XXI. század gördít elénk.

Mérföldkő a város fejlődésében és élhetőségében.

Álom, hogy visszaadjuk Fehérvárnak és a Nemzetnek azt, amit elvettek az évszázadok.

A szakma összeállította az ehhez szükséges teendők listáját. A városvezetés azonosította a döntési pontokat. A döntéseinknek közösnek kell lennie, hiszen generációkon átívelő hatásuk lehet, bizonyos esetekben: kell legyen. Ez a dokumentum ennek a közös döntéshozatalnak az alapja, szándékunk szerint az egykor Magyarországnak utat mutató „Fehérvári Jog" új megtestesülése. A fehérvári polgárok akaratával. Szent István akaratából.

Társadalmi részvétel - Párbeszéd közös jövőnkről

Székesfehérvár történelme újra és újra megmutatta, hogy a város legnagyobb ereje az itt élők közössége. Az összefogás minden nehézséget le tudott győzni és akkor tudtunk előrelépni, amikor mi, fehérváriak közös ügyként tekintettünk a város jövőjére. Ez az együttműködés segítette át az otthonunkat a nehézségeken, és ez teremtette meg a város fejlődésének és gyarapodásának is az alapját.

Történelmünk megtanított minket arra, hogy fehérvárinak lenni egyet jelent azzal, hogy védjük a szabadságunkat, vigyázunk a közösségünkre, példát mutatunk az országnak, segítünk a bajbajutottakon, de fehérvárinak lenni azt is jelenti, hogy meghallgatjuk egymást, kinyújtjuk egymás felé a kezünket, hogy közösen tegyünk meg egy lépést a jövő felé.

Nincs olyan városvezetés, amely önmagában minden problémára ismerné a választ. Ha az ország mintavárosát szeretnénk felépíteni, akkor mindenkinek a tapasztalatára, véleményére szükség van, akik Fehérváron nap mint nap dolgoznak, tanulnak, gyermeket nevelnek vagy vállalkozást működtetnek. Így együtt tudjuk a legjobban meghatározni azt, hogy mi működik jól, de azt is, hogy hol van szükség változásra, és milyen lehetőségek rejlenek a városunk közösségében.

Párbeszédet kezdeményezünk otthonunk jövőjéről. Várjuk a fehérváriak véleményét a bemutatott programról, mert nincs olyan önkormányzat, amely egyedül és kizárólagosan minden kérdésre ismerné a helyes választ. Azok hangjára van szükség, akik itt élnek, dolgoznak, tanulnak, gyermeket nevelnek vagy vállalkozást működtetnek.

Egy online véleményezési lehetőséget, párbeszédet indítunk, amelynek keretében minden fehérvári elmondhatja, mit gondol a bemutatott tervekről, a városunk jövőjéről. A párbeszéd nem csupán általános kérdésekről szól majd, nem szeretnénk, ha „színház” lenne a városi párbeszéd. Valódi kérdéseket, valódi döntési helyzeteket tárunk a fehérváriak elé. Bemutatjuk a lehetséges irányokat, azok előnyeit és következményeit, a város közössége pedig közösen kiválaszthatja, hogy melyik utat járjuk.

Bevezetés

Székesfehérvár Önkormányzata, a város vezetése, élve a választópolgárok 2024-es, történelmi mértékű felhatalmazásával, azt vállalta, hogy a pillanatnak szóló politizálás helyett tudományos és szakmai igényességgel megalapozott, hosszú távú fejlesztési koncepciót, majd stratégiát alkot a város és közössége számára, ezt pedig elkezdi végrehajtani. A város vezetése szimbolikus és tényleges mérföldkőként tekint Szent István halálának és az országfelajánlásnak a milleniumi évfordulójára, tehát a 2038-as esztendőre. A jelen programban foglalt tervek jelentős hányadának 2038-ra el kell készülnie, azzal az igénnyel, hogy Székesfehérvár jövőjét további évtizedekre meghatározzák.

Székesfehérvár demográfiai, gazdasági és jóléti mutatók tekintetében is az ország élvonalába tartozik, a független Egyensúly Intézet évente publikált településindexének több mint 50 indikátora alapján a legfejlettebb megyei jogú város. Ennek okán a város helyzetének összehasonlítása közép-európai kitekintésben is indokolt volt, melyet az Önkormányzat kérésére az Egyensúly Intézet elvégzett, a tanulmányt komprehenzív szakpolitikai javaslatokkal is kiegészítve (Egyensúly Intézet, 2026). Ezzel párhuzamosan az Önkormányzat felállította a Civitas Regia 2038 non-profit Kft.-t, valamint a 2038 Munkacsoportot, melyek célja a Szent István emlékévére való szűkebb értelemben vett felkészülés, kiemelt figyelemmel a Nemzeti Emlékhely jövőjére.

A következőkben olvasható az a program, mely szándékunk szerint kijelöli a következő tizenkét év cselekvésének irányát és további évtizedekre képes lesz biztosítani Székesfehérvár státuszát Magyarország legélhetőbb és dinamikusan fejlődő városaként, regionális összehasonlításban az élvonalba helyezi Székesfehérvárt és mintaprogramként szolgál Magyarország települései számára is.

Alapvetések

Korunk közéletének és politikájának egyik, ha nem legnagyobb kihívása, hogy miközben soha nem látott mennyiségű adat és információ áll rendelkezésre a döntéshozatalhoz és stratégiaalkotáshoz, a politika egyre inkább csak a napi információáramlás kontrolljára, a „pillanat uralására" törekszik. Az extrém-rövid távra fókuszáló politika azonban hajlamos a hosszú távú célokat alárendelni a pillanatnyi kommunikációs és közéleti érdekeknek, másrészt lehetetlenné teszi a koherens, egy irányba mutató, pártpolitikai törésvonalakat is meghaladni képes cselekvést. Ennek egyenes következménye lehet, hogy a pillanat uralására törekvő, vagy ezt elváró közösségek behozhatatlan versenyhátrányba kerülnek a stratégiát alkotni és megvalósítani képes közösségekkel szemben.

A közösségi média logikáját követő, reaktív és napi kommunikációra fókuszáló politika és kormányzás azonban nem az egyetlen szisztematikus kihívás a programalkotás és végrehajtás számára. A gazdasági környezet kiszámíthatatlansága drasztikusan megnőtt 2020 óta, az önkormányzatok szabályozási környezete és hatáskörei a múltban gyakran változóak voltak, a jövőre nézve pedig bizonytalanok. Felelősséggel tehát csak úgy lehet másfél évtizedes programot alkotni, ha ezeket a bizonytalanságokat legalábbis számításba veszi az Önkormányzat, valamint a program legmagasabb kockázatú vagy legforrásigényesebb elemeinél megjelöli, ha jelenleg nem azonosítható egy beruházás forrása. Rögzíteni szükséges azonban: a program legtöbb elemét képes önerőből megvalósítani az Önkormányzat, amennyiben a jelenlegi hatáskörei mellett az államnak befizetett szolidaritási hozzájárulás összege az önkormányzati költségvetésnél marad. Székesfehérvár polgárai ugyanis jelenleg is megteremtik annak a feltételeit, hogy a város puszta önerőből nagyobb ütemben fejlődjön, mint az országos átlag.

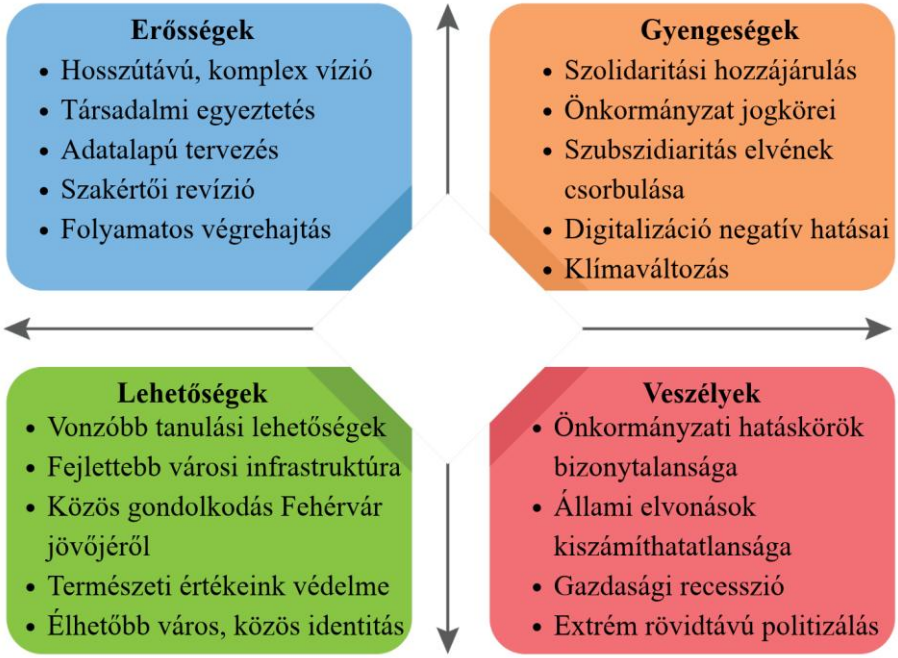
Amennyiben az Önkormányzatot érintő szabályozási és gazdasági környezet drasztikusan megváltozik, az minden bizonnyal hatással lesz a jelen dokumentumban foglalt tervek kivitelezhetőségére, akár pozitív, akár negatív értelemben. Miközben azonban az Önkormányzatnak természetszerűleg le kell követnie az állami és uniós jogszabályok változását, és ki van szolgáltatva a piacgazdasági folyamatoknak, az Egyensúly Intézet által felállított rangsor és az Önkormányzat saját előkészítő munkája elsősorban nem azt határozza meg, hogy mit „lenne jó" megtenni Székesfehérvár jövőjéért, hanem hogy mit szükséges, és mit reális.

A Székesfehérvár előtt álló kihívások és az ezekhez kapcsolt megoldási javaslatok három témakörre oszthatók:

- Közösség: A város élhetőségének egyik fundamentuma, hogy képes-e az épített környezet mellett olyan közös identitást és otthon-érzetet teremteni, ami lélekben, pozitívan megkülönbözteti Székesfehérvárt a polgáraink számára. A közös értékekre, hagyományokra és célokra alapuló lokálpatrióta érzés ugyanis egyszerre hajtó- és megtartóerő a polgárság számára. A legnagyobb kihívás, hogy Székesfehérvár képes legyen ezt generációkon átívelően nyújtani és kiváltani, különösen a 30 éven aluliak számára, akik a város jövőjét kell jelentsék. Emellett a közösségi média, a közélet, a változó fogyasztói elvárások együttesen atomizáló hatással vannak a közösségekre, ez alól sajnos Székesfehérvár sem kivétel. A „korszellemmel" szemben ugyan lehetetlen várost fejleszteni, de annak negatív hatásait mérsékelni igenis lehetséges.

- Kapcsolatok: Három fő kihívás azonosítható e téren. Az első a klasszikus közösségek, az interperszonális kapcsolatok meggyengülése a digitalizáció negatív mellékhatásaként. A második a közösségek hatáskör-vesztése, a szubszidiaritás elvének csorbulása, ahogyan az állami és nemzetközi szervezetek egyre több hatáskört és döntési kompetenciát vonnak magukhoz, távolabbra a települési és kisebb közösségi szinttől. A harmadik a város fizikai, közlekedési kapcsolatainak fejlesztése a polgárok elvárásait és a forgalom drasztikus növekedését lekövetendő.
- Környezet: Mind az épített, mind a teremtett környezet tekintetében lépéseket kell tennie az Önkormányzatnak annak érdekében, hogy Székesfehérvár élhetőségét és versenyképességét fenntartsa. Ezek mellett a környezethez sorolandó a biztonság(érzet) absztraktabb, de legalább ilyen fontos területe. Az épített környezet kapcsán a legfontosabb kihívást a lakhatási kérdések jelentik. Székesfehérvárnak úgy kell konvergálnia a polgárok által elvárt „nyugati életszínvonalhoz", hogy közben korrigálni igyekszik annak árnyoldalait, kiemelten: az ingatlanpiac oly' mértékű drágulását, ami már a létminőséget fenyegeti. A teremtett, természeti környezet kérdéskörében lokális választ kell adni a klímaváltozás káros hatásaira. Végezetül, a közösség objektív biztonsága mellett a szubjektív biztonságérzetét is erősíteni kell.

SWOT-analízis

Intézményrendszer és közszolgáltatások

A fehérváriak elvárását világosan értjük és megértjük: működő, magas minőségű, és hatékony közszolgáltatásokat szeretnének. Érthető módon, mindezek biztosítását a polgárok az Önkormányzattól, a városvezetéstől várják. Azonban attól, hogy egy adott közszolgáltatás a városban igénybevehető, annak biztosítása nem minden esetben a város feladata, a tapasztalat viszont azt mutatja, hogy ezeket az állam nem minden esetben képes kielégítő színvonalon ellátni. Éppen ezért, beszélni kell róla, hogy melyek azok a területek, amelyek működése úgy lehet a leghatékonyabb, ha a város látja el, melyek azok, amelyek az Állam kezelésében vannak jobb helyen, és melyek azok, amelyek minősége jobban garantálható, ha egy piaci szereplő biztosítja. Hiszen: mi azt a jogos városlakói igényt szeretnénk kiszolgálni, szolgáltató Önkormányzatként, hogy a helyi közszolgáltatások magas minőségben, hatékonyan és problémamentesen működjenek. Ez azonban elképzelhetetlen a feladatkörök átgondolása és tisztázása nélkül, különösen figyelembe véve az elmúlt évek tapasztalatait.

Távhő: Egy kulcsfontosságú terület. Jól mutatja a szektor stratégiai fontosságát, hogy Székesfehérváron a teljes lakott ingatlanállomány csaknem felét biztosítja távhő (KSH, 2022). Az elmúlt évek tapasztalatai, köztük az elszálló energiaárak világosan megmutatták, hogy az energetika területe létkérdés. A szolgáltatási minőség fenntartása, a fogyasztókkal való közvetlen kapcsolat biztosítása, és az ellátásbiztonság garantálása miatt mindenképpen indokolt, hogy továbbra is a Város fenntartásában maradjon, a privatizáció komoly kockázatokkal járhatna, ugyanis a fehérvári háztartások fűtésének közel felét semmilyen esetben sem szabad profitérdekeknek kiszolgáltatni.

Áram, Gáz: A város energiaellátásához természetesen nélkülözhetetlen a villamosenergia és a földgáz is, azonban ezek szolgáltatását már csak azért sem reális az Önkormányzatnak biztosítania, mert a hálózati infrastruktúra nem a város tulajdonában van. Ez tehát túlmutat a város mozgásterén, azonban a számlát befizető fogyasztók jogos elvárása az energiaszolgáltatók felé a minőségi szolgáltatásnyújtás.

Víz: A vízre – főként az elmúlt évek tanulságai alapján – nem szabad egyszerű nyersanyagként tekintenünk. A víz mindannyiunk közös kincse, közös tulajdona kell, hogy legyen. Szerencsére Székesfehérvár adottságai ivóvíz szempontjából nagyon jók, tekintélyes mennyiségű felszín alatti vízkészlettel rendelkezünk. Ennek megóvása, megvédése kiemelt fontosságú, a városi élet jelenének és jövőjének alapvető feltétele.

Bölcsődék, óvodák: A bölcsődék, óvodák fenntartása jelenleg önkormányzati feladat, amely az intézmények megfelelő infrastrukturális ellátottságához, üzemeltetésének minőségéhez nagyban hozzájárul, ezért ezen intézmények önkormányzat által történő fenntartása indokolt. Az elmúlt években számos intézmény kapott részleges vagy teljes felújítást, és 90%-ukat az extrém meleg nyarakra tekintettel klímával is felszereltük.

Iskolák: Az iskolák fenntartását a 2010-es évek közepe óta az állam látja el. Mostanában újra megjelent a közbeszédben az a narratíva, hogy ezen intézmények jobb kézben lennének az önkormányzatoknál. Amennyiben lesz rá lehetősége az önkormányzatunknak, akkor Székesfehérvár kész újra iskolafenntartóvá válni. Nagyon fontos azonban rögzíteni, hogy amennyiben azok fenntartását visszakapja az Önkormányzat, azt kizárólag úgy tudja megfelelő minőségben ellátni, amennyiben normatíva is megállapításra kerül mellé. Ellenkező esetben az iskolák finanszírozása komoly problémákba ütközhet.

Múzeum, színház: A múzeumok, a színház a város kulturális életének fontos, megkerülhetetlen részei. Városunk méretére, fejlettségére és történelmi örökségére tekintettel is megérdemli, hogy minőségi kulturális élete legyen. Éppen ezért, a múzeumok, színházak fenntartását örömmel veszi kézbe a város a továbbiakban is, biztosítva ezzel említett intézmények függetlenségét, és megfelelő, problémamentes finanszírozását.

Közösségi közlekedés[1]: Látva a város előtti közlekedési kihívásokat, létkérdés a közösségi közlekedés további fejlesztése, ezért dolgozunk ezen, és ezt a munkát folytatjuk is. A helyzetet nehezíti, hogy a közösségi közlekedés Magyarországon jelenleg kizárólag Budapesten kötelező önkormányzati feladat, emiatt szignifikáns állami hozzájárulást annak biztosításához a Fővároson kívül más település nem kap. Mi azonban szeretnénk a közösségi közlekedésre is közszolgáltatásként tekinteni.

[1] A közösségi közlekedéssel kapcsolatos terveket külön fejezetben részleteztük.

1

Közösség

Európa Ifjúsági Fővárosa

Az Egyensúly Intézet kutatása (Egyensúly Intézet, 2026) és a hétköznapi tapasztalatok is alátámasztják, hogy Székesfehérvár egyik legnagyobb versenyhátránya a hasonló méretű településekhez képest, hogy a szó köznapi értelmében nem „egyetemváros". Ugyan jelentős előrelépés történt az Óbudai Egyetem Alba Regia Karának megalakulásával és bővülésével, a duális képzési modell hazánkban úttörő bevezetésével és kiterjesztésével, valamint újra fejlődésnek indult a Kodolányi János Egyetem is, középtávon sem reális elvárás egy több tízezer hallgatót számláló egyetemi campus és demográfiai réteg létrejötte a városban. Az Önkormányzat azonban nem kíván lemondani egyetlen korosztályról sem. A felsőoktatási centrumvárosokban organikusan és piacgazdasági korrelációknak hála létrejövő közösségi élet ugyan mesterségesen nem reprodukálható, de az Önkormányzat képes arra, hogy célzott programok és fejlesztések által Székesfehérvárt a 18 és 30 év közötti generáció számára is élhetőbbé, „meg-élhetőbbé" tegye.

Székesfehérvár jelentős ipari kapacitásainak köszönhetően nagy igény mutatkozik a magasan képzett munkaerő foglalkoztatására, ezért helyénvaló elképzelés, hogy az ehhez szükséges képzések minél nagyobb arányú helyben elérhetővé tétele mind a város élhetőségét, gazdaságát javító, ezen keresztül pedig az ipart támogató intézkedés volna. Azonban napjaink dinamikusan változó gazdasági és technológiai környezetére tekintettel az ipar gyorsan alakuló igényeit, így a városlakók, főleg a fiatal korosztály (tovább)képzési igényeit sem feltétlenül képes egyetlen intézmény képzési portfóliója maradéktalanul kiszolgálni. Éppen erre a kihívásra jelent kiváló, Székesfehérvár számára is integrálható nemzetközi példát az Egyensúly Intézet által összeállított szakpolitikai javaslatok között is megjelenő, svéd Skellefteå városban létrehozott többegyetemes platform, amolyan nyílt campus koncepciója (Egyensúly Intézet, 2026). Ennek lényege, hogy a helyben elérhető képzési palettát nem egy saját egyetem alapításával, vagy egyetlen intézmény odacsábításával éri el a település, hanem egy olyan többegyetemes platformot hoznak létre, amely több országos és nemzetközi egyetem képzéseit teszi helyben hozzáférhetővé. Így a város képessé válik az aktív felsőoktatási megrendelőként való fellépésre, és lakosság, ezáltal pedig a helyi ipar, munkaerőpiac igényeinek megfelelő képzési paletta gyors reagálású kialakítására. Ezért ezen koncepció Székesfehérváron történő megvalósíthatóságát megvizsgáljuk.

Annak érdekében, hogy a 18 és 30 év közötti korosztályt célzó fejlesztések felé szervezetten, fókuszáltan törekedhessen a város, megpályázzuk az Európa Ifjúsági Fővárosa címet. A cím elnyeréséhez ugyanis olyan, az Európai Unió által is támogatott közösségi és infrastrukturális fejlesztéseket szükséges megvalósítani, melyek hatékonyan szolgálják a fentebb vázolt stratégiai célt. Ezzel a város középtávú, objektív érdekeihez egy szimbolikus célt is tudunk kapcsolni. Rögzíteni kell azonban: az Európa Ifjúsági Fővárosa cím egy jó apropó a város erőforrásainak ezirányú mozgósításához. A cím elnyeréséhez szükséges pályázatban foglalt eszköztárat úgy fogjuk összeállítani, hogy az mindenképp – legfeljebb hosszabb távon – végrehajtható legyen, függetlenül attól, hogy a címet odaítéli-e az Európai Ifjúsági Fórum és annak uniós partnerei.

Ennek érdekében speciális munkacsoportot állítunk fel, melynek feladata az Európa Ifjúsági Fővárosa cím elnyeréséhez szükséges pályázat és a benne foglaltak végrehajtásához szükséges stratégia összeállítása. A munkacsoportnak három fő területen szükséges vizsgálatot végeznie és javaslatot tennie:

- Fiatalok lakhatási és egzisztenciális kérdései, perspektíváik javítása

- Fiatalok kulturális és szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó elvárásai és az ezekhez való konvergencia.
- Fiatalok mentális és közösségi rezilienciájának, jóllétének, Székesfehérvárhoz kapcsolódó identitásának segítése és erősítése

A munkacsoport 2026. őszén megalakul, munkáját a város egyik civil szervezete is segíteni fogja (ez a pályázás feltétele is), 2027 folyamán pedig stratégiát nyújt be az Önkormányzatnak. Bár a soron következő pályázati kiírás még nem jelent meg, a címre való jelentkezés határideje az eddigi évek tapasztalatai alapján általában február eleje/közepe, ezért eddig van idő a koncepcióterv, és a hosszú távú jövőkép kidolgozására. A 2030-as év a legkorábbi, amelyre lehetséges pályázni.

Székesfehérvár iskolái

Az elmúlt évtizedben Székesfehérvár történetének legkiterjedtebb iskolafelújítási programját hajtottuk végre állami, Európai uniós és önkormányzati források, valamint a helyi gazdaság szereplőinek bevonásával. Az infrastrukturális beruházások kapcsán elmondható, hogy a Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium kivételével az összes városi gimnázium átfogó felújítási és bővítési beruházást kapott, a Teleki Gimnázium bővítése pedig előkészítési fázisban tart, rendelkezésre áll hozzá pénzügyi forrás. Számos, a városban működő általános iskola részesült valamilyen szintű korszerűsítésben, különös tekintettel az energetikai fejlesztésekre. Ezeket lehetőségeink szerint folytatjuk.

A Szakképzési Centrum fenntartásában működő intézmények szintén jelentős korszerűsítési programot kaptak, melynek folytatása indokolt. Ennek nagyságrendje mindenképp további állami vagy uniós források bevonását teszi szükségessé. További cél a városban működő diák- és hallgatói kollégiumok korszerűsítése, szintén külső források bevonásával. E program összeállításakor tisztázatlan, hogy a köznevelési intézmények fenntartása mely közigazgatási szint és szerv feladata lehet a jövőben, vagy akár várható-e változás a köznevelséhez kapcsolódó, de nem a szűk értelemben vett fenntartói feladatokkal kapcsolatban, ld. az iskolai közétkeztetés vagy a köznevelési célokat szolgáló épületek vagyonkezelői, tulajdonosi státuszának ügyében. Fontos kijelenteni, hogy amennyiben lesz rá lehetősége az önkormányzatunknak, akkor Székesfehérvár kész újra iskolafenntartóvá válni. Ameddig az állami, kormányzati szándék nem ismert e téren, addig az Önkormányzat a korábbi stratégiája szerint végig kívánja vinni a „Campus-projekt” fennmaradó forrásainak felhasználását, folytatja az okostanterem-programot, immár a gimnáziumokra és technikumokra kiterjesztve, valamint lehetőségei szerint, fenntartótól függetlenül támogatja az intézményeket feladataik ellátásában. Utóbbira példa a speciális nevelési igényű tanulók kihívásainak enyhítése és integrációjának segítése akár azzal, hogy a városban már elérhető, de fragmentált erőforrásokat összeköti a jelentkező igényekkel az Alba Bástya Család- és Gyermekjóléti Központ segítségével.

Okostantermekre optimalizált városi tananyag az Alba Innovárral együttműködésben

Származásunk személyiségünk, identitásunk fontos meghatározója. A múltból, őseink helyzetéből, kihívásaiból, válaszaiból tanulva a jelenben is sikeresebbek lehetünk. Éppen ezért, fontosnak tartjuk, hogy a Fehérváron született, Fehérváron tanuló diákok megismerjék a város történelmét, amelyben élnek. Ebben a tanároknak, pedagógusoknak óriási szerepe van, így ezúton is tisztelettel köszönjük nekik azt az áldozatos munkát, amelyet az új generáció neveléséért és ismereteik bővítéséért végeznek. Értékes munkájukat szeretnénk egy innovatív fejlesztéssel is segíteni. Az elmúlt években a város

számos iskoláját felszereltük okostanteremmel. Miután a technológia már adott, ezért Székesfehérvár teljes történelmét bemutató interaktív, évfolyamokra igazított, okostantermek infrastruktúrájára optimalizált tananyagok előállítását kezdjük meg, az Alba Innovárral együttműködésben. A tananyagok a város történelmét adott korokra lebontva tartalmazzák majd, az adott korra jellemző látványelemekkel, hanganyagokkal, 3D-modellezéssel, interaktív kvízekkel és tesztekkel. A diákoknak feltett kérdések és feladatok kidolgozásánál szempontként szolgálnak a város történelmi épületei és személyei, illetve a város folyamatos városképi átalakulása.

Sport és szabadidőeltöltési-lehetőségek fiatalok számára

Sokszor és sokat halljuk, hogy Székesfehérvár egy ízig-vérig sportváros. Városunkban számos sportszerető ember él, amihez hozzátartozik a gyakori testmozgásra és a közösségi sportolási lehetőségekre való igény is. Fontosnak tartjuk, hogy az egészséges életmód ne a szociális helyzet függvénye legyen, ezért az elmúlt években városszerte fitneszparkokat és szabadtéri sportpályákat hoztunk létre. Ezt a munkát most egy átfogó felméréssel folytatjuk, hogy azokban a városrészekben is megteremtsük a szabadidős sportolás feltételeit, ahol ez jelenleg még hiányzik.

A lehetőségek számának növelése ugyanakkor nem csak új beruházásokkal lehetséges, a meglévő erőforrások közösségi hasznosítása legalább ilyen fontos. Pontosan ezen az elven alapul a Nyitott Tornatermek programunk, amely országosan is egyedülálló módon biztosít ingyenes, fedett sportolási lehetőséget a város számos pontján a labdajátékoktól az asztaliteniszig. Hasonlóan népszerűek a városszerte több helyszínről induló, ugyancsak ingyenes nordic walking foglalkozások is, amelyek bárki számára, előképzettség és korhatár nélkül kínálnak szervezett sportolási lehetőséget. Ezt a bevált kezdeményezést szeretnénk folytatni és kibővíteni a szabadtéri lehetőségekkel is, hiszen az elmúlt néhány év nagyszabású iskolafelújításai során az intézmények zöme modern sportudvarokkal is gazdagodott. A már működő jó példákra építve hétvégente szeretnénk megnyitni az iskolai sportpályák kapuit is a fehérváriak előtt.

Az infrastruktúra bővítése mellett azonban a megváltozott éghajlati viszonyokhoz és az új életmódbeli szokásokhoz is alkalmazkodnunk kell. Az egyre forróbb nyarak miatt a tartós kánikulában való mozgás sokszor több veszéllyel, mint előnnyel jár, így a lakossági igény is egyre inkább a kora esti, sötétedés utáni órákra tolódik. Számos elkerített létesítményünk, mint például a Bregyó Sportcentrum néhány pályája, az esti órákban jelenleg nem használható, ezért pilot jelleggel a nyári időszakban meghosszabbított, akár éjszakába nyúló nyitvatartást biztosítunk. Ehhez várjuk a fehérváriak véleményét és javaslatait, hogy mely városrészekben és pontosan milyen sportágak esetében van igény az esti pályahasználatra, így az új ideiglenes nyitvatartást a valós szükségletekre építve tudjuk majd megtervezni és elindítani.

Gondoskodó Fehérvár

Egy város életében a szociális védőháló kiemelt jelentőséggel bír. Az elmúlt években jelentős lépéseket tettünk a legkiszolgáltatottabbak védelme, valamint az idősebb generációk és a fiatalok megbecsülése érdekében. A gyermekotthonban nevelkedők számára biztosított életkezdési támogatás mellett évenkénti 12.500 forintos támogatást nyújtunk a 65. életévüket betöltő polgárainknak, míg a felnőttkor küszöbét átlépő fiatalokat 25.000 forinttal segítjük. A klímaváltozás kihívásaira reagálva megkezdtük szociális intézményeink légkondicionálását, és célzott szociális juttatásokkal segítjük a nyugdíjasotthonok működését. E gondoskodó rendszer részeként hoztuk létre az Alba Bástya Család- és Gyermekjóléti Központot is, ami családkonzultációkkal, jogi tájékoztatással, állandó ügyelettel és

készenléti szolgálattal, kórházi és utcai szociális munkával, pszichológiai tanácsadással, valamint csoportfoglalkozásokkal segíti immár évek óta a fehérvári családokat.

Növelni szeretnénk Székesfehérvár szociális szolgáltatóváros-jellegét. Ennek három fő célcsoportja a család, a fiatalok és az idősek.

Kiemelt cél a családmegtartás, ehhez specifikus és szükséglethez, életkorhoz igazodó védelem- és támogatás-rendszerünket bővítjük. Követni kell a családszerkezeti trendeket, kiemelt figyelmet kell fordítani az egyszülős és mozaik családokra. A gyermeket vállaló székesfehérvári családok társadalmi felelősségvállalásának elismerését megerősítő intézkedéseket bővítjük, emellett a családok életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett gyermekek ellátását segítő szolgáltatásokat tovább fejlesztjük. A gyermekével otthontalanná vált szülő, valamint az átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermekek elhelyezését célzó szolgáltatásokat bővítjük, a családok átmeneti otthona új épületbe költözik, és létrehozzuk a gyermekek átmeneti otthonát. Megerősítjük továbbá a bölcsődei, óvodai és iskolai szociális segítést, segítve ezzel a gyermekek intézményi integrációját.

A szociális bérlakásban élők segítésére, mentorálására programot indítunk, amelyben a koruknak, élethelyzetüknek megfelelő, egyes esetekben a szociális támogatási rendszerből való kilépést segítő fejlesztésekkel támogatjuk őket. Az eddig is széleskörű természetbeni adományozást bővítjük, szükséges lenne ehhez egy lokális élelmiszerbank kialakítása. Folytatjuk és bővítjük továbbá a melegételmentés-programot, amelybe bevonjuk a közétkeztetésben résztvevő vállalkozásokat. A gyermekvédelmi szakellátási ellátórendszerből koruknál fogva kikerülő fiatal felnőttek önálló életkezdési támogatási programját növeljük, támogatási és lakhatási programmal.

Az online tér izoláló hatását ellensúlyozandó, fiataloknak személyes jelenlét alapú közösségi tereket hozunk létre.

Autizmussprektum-zavarral élők számára a nappali ellátást bővítjük és programot indítunk a hozzátartozók támogatására. Ezen túl, nyári táborokat szervezünk sajátos nevelési igényű fiatalok számára, hogy a hozzátartozóknak a nyári időszak könnyebben szervezhetővé váljon.

Fontos célunk továbbá az időskorú személyek jólétének, biztonságos, egészséges életkörülményeinek megerősítése, ezért folytatjuk és bővítjük az elsősorban egyedül elő, rászoruló idősek támogatását. Az idősek közösségbe integrálásában is aktív szerepet vállal a város, ezentúl pedig tovább erősítjük az otthonápolás, otthoni ellátás intézményi feltételeit is.

Mindezeken túl, külön említést érdemel a közétkeztetés területe, hiszen összesen mintegy 10.000 fő számára biztosít nap mint nap az önkormányzat intézményein keresztül étkeztetést. Ezek az étkeztetési feladatok főként bölcsődékben, óvodákban, iskolákban és szociális intézményekben jelentkeznek. A bölcsődékben és a szociális intézményekben részben saját dolgozók készítik az ételeket, az óvodákban, iskolákban és a szociális ellátás bizonyos területein vásárolt szolgáltatásként biztosítjuk az étkeztetést. Jelenleg is szigorú jogszabály határozza meg, hogy milyen ételeket, milyen összetételben, milyen alapanyagokból lehet elkészíteni. Célunk, hogy az egészséges ételek minőségét tovább emeljük, az iskolákban bevezessük a választás lehetőségét, azaz a több menüs rendszer elindítását. A magas igénybevételi számra tekintettel középtávú célja lehet a városnak egy saját főzőkonyha kialakítása, amely minőségben és mennyiségben is magas színvonalon szolgáltatna.

Hajléktalanság

Folytatjuk a hajléktalan emberek visszailleszkedését segítő, eddig is eredményesen működő lakhatási és foglalkoztatási programot, újraindítjuk a közcélú munka lehetőségét, bővítjük a szociális munka eszközeinek és módszereinek támogatásával, emellett tovább erősítjük a közterületen elő, hajlék nélküli személyek szükségleteikhez és igényeikhez igazodó védelmét. Mindezen célok megvalósítása érdekében megerősítjük a szociális, gyermekjóléti/gyermekvédelmi szakmatársadalmi egyeztetést, a kölcsönös operatív felelős együttműködés keretében igény-és szükségletorientált ellátási és szolgáltatási rendszert.

A Városgondnokság az önkormányzati intézmények közreműködésével közmunkaprogramot indít azon hajléktalan emberek számára, akik szeretnének visszatérni a munka világába. Városüzemeltetési, környezetrendezési és más, Fehérvár számára hasznos feladatokat kínálunk számukra, folyamatos szociális segítség mellett, anyagi megbecsüléssel. A munka nem a támogatás feltétele, hanem kapaszkodó a rendszeres jövedelemhez és az önálló élet újrakezdéséhez.

Őszintén kell beszélnünk arról a jelenségről is, amit az utóbbi időben tapasztal a város szociális ellátórendszere. Megjelentek Fehérváron is más településekről „átkényszerített" hajléktalan személyek. Ez előre nem látott terhelést ró a szociális ellátórendszerünkre, továbbá közbiztonsági problémákat eredményez. Kezdeményezzük a térségi együttműködés megerősítését, hogy a szükséges ellátásról lehetőleg ott gondoskodjanak, ahol az érintett családi, szociális vagy korábbi kapcsolati hálója megtalálható. A hajléktalanok szociális és egészségügyi ellátásának fejlesztését továbbá folyamatosan monitorozni és fejleszteni szükséges.

Sportélet

Székesfehérvár polgáraiként joggal vagyunk büszkék ezeréves történelmünkre, kulturális életünkre, erős gazdaságunkra és természetesen a város sportéletére is. Megannyi csapatunk, rendkívül sokféle sportágban vívta ki magának a lehetőséget, hogy a hazai élvonalban szerepeljen, ami azért is fontos, mert az élsportnak kivételes közösségépítő ereje van. A hazai mérkőzések ezreket kötnek össze a lelátókon, a pályára lépő játékosok pedig helyi példaképként szolgálnak a sportolni vágyó fiataljaink számára.

Bármennyire is elkötelezett azonban Székesfehérvár a sportélet támogatása és erősítése mellett, szembe kell néznünk a jelenlegi működési modell fenntarthatóságával is, ugyanis a város méreteiből és erőforrásaiból adódóan a lehetőségeink végesek. Egy ekkora település hosszú távon nem tud ennyi élvonalbeli csapatnak maradéktalanul megteremteni minden, az élvonal által egyébként megkövetelt és megérdemelt feltételt. Matematikai és demográfiai képtelenség minden mérkőzésen elegendő szurkolót, stabil támogatói hátteret és helyi utánpótlást biztosítani minden egyes profi sportágban. Különösen igaz ez azért, mert az önkormányzatnak nem kötelező feladata a profi, üzleti alapokon nyugvó felnőtt csapatok fenntartása. Ez tehát egy komoly és átfogó stratégiai áttekintést igénylő kérdéskör, amelyben közösen kell megtalálnunk az egyensúlyt a lokálpatrióta sportszenvedély és a város teherbíró képessége között.

Míg a profi élsport elsősorban a szórakoztatóipar és a közösségi élményszerzés része, addig a fiatalok sportolása, az utánpótlás-nevelés és az egészségmegőrzést szolgáló testmozgás ösztönzése egész városunk kiemelt érdeke. Székesfehérvár ezen a téren kivételes helyzetben van, mert a fiatalok által választható sportolási lehetőségek száma, a rendelkezésre álló létesítmények minősége és az ott folyó

szakmai munka színvonala olyan szintet képvisel, amely az ország legszűkebb élvonalába emeli a várost, kínálatban és lehetőségekben is állva a versenyt akár a fővárossal is.

Az utánpótlás-nevelés sikerei mellett azonban egy sokakat érintő, mégis keveset emlegetett helyzetre is megoldást kell találnunk. Számos fiatal jut el abba a korba vagy élethelyzetbe, amikor valamilyen oknál fogva abbahagyja a versenyszerű edzéseket. Jelenleg ők sajnos túl könnyen és gyorsan kieshetnek a sport rendszeréből, mert nem áll rendelkezésre megfelelő átmenet. Hiányzik az a struktúra és koncepció, ami ezt a helyzetet megoldva képes lenne megtartani azokat, akik csak hobbiszinten, a mozgás örömeért folytatnák az addig űzött sportágat, vagy éppen versenynyomás nélkül próbálnának ki egy teljesen új mozgásformát.

A sport iránti szenvedélyt és az egészséges életmódra való törekvést mindenáron védenünk és erősítenünk kell, szorosan együttműködve az élvonalbeli klubjainkkal és az amatőr, hobbiszintű sportolói közösségeinkkel egyaránt. A célunk, hogy Fehérvár fantasztikus sportinfrastruktúráját minél többek számára elérhetővé és vonzóvá tegyük. Ennek kidolgozása egy komoly, rengeteg résztvevő bevonását és szoros együttműködését igénylő jövőkép, ezért mindenkitől várjuk a javaslatokat arra vonatkozóan, hogy miként tudjuk városunk sportéletének sokszínűségét megtartva, a fenntarthatatlan szétaprózódást és a meglévő erőforrások felőrlését elkerülve, a sporton keresztül történő közösségépítést erősítve egy átjárható, az élsportolók és a hobbiszinten mozgók számára egyaránt otthont adó rendszert felépíteni. Mert ha létezik város Magyarországon, amelynek szívében kiolthatatlan a sport iránti szenvedély, és amely képes ezt a víziót valósággá formálni, az Székesfehérvár!

Pezsgő Belvárosért Alap

Székesfehérvár történelmi belvárosa érték, egyben közösségi erőforrás, a város polgárainak elsőszámú találkozóhelye. Ugyan szezonálisan és az önkormányzati rendezvényekhez kapcsolódóan a Fő utca és környéke megtelik élettel, egyre erősebb társadalmi elvárás, hogy a történelmi belváros az év minden szakaszában „élettel teli" legyen. Tudjuk, hogy úgy kell ezt a fehérvári találkozóhelyet és közösségi teret továbbfejleszteni, hogy városunk elkerülje azt a jelenséget, amit „bulinegyed" néven ismerünk. Tekintettel arra, hogy a belváros kiemelt szerepe a korábbiakhoz képest nagyobb terhet ró az ezekben az utcákban élőkre, az Önkormányzat fenntartja ajánlatát, hogy kész megvásárolni azoknak a lakóknak az ingatlanjait, akik nem kívánnak együtt élni a belváros növekvő közösségi funkciójával.

Számunkra világos, hogy az Önkormányzat egyedül nem lehet képes a belvárosi közösségi élet kialakítására, de segítséget tudunk nyújtani abban, hogy az érintett területen található vendéglátó- és szolgáltatóipari egységek közösen, együtt legyenek képesek fellépni és megszervezni működésüket. Ennek célja, hogy a megszokott és népszerű szolgáltatásokat kiegészítendő, a belvárosi kereskedelmi és vendéglátó-egységek többlet-programokkal, művészeti és kulturális attrakciókkal járuljanak hozzá a belváros atmoszférájának javításához, minél több alkalommal, a naptári évre arányosabban elosztva ilyen erőforrásaikat. Az Önkormányzat tudatában van annak, hogy a nagyobb lélegzetvételű zenei és kulturális programok szervezése meghaladja az érintett kereskedelmi egységek önerejét, ezért a hagyományos városi rendezvényeken túl a jövő évtől három, ún. „belvárosi fieszta" többségi támogatását is vállalja. Emellett új, pályázati alapú támogatási formát hozunk létre, célzottan a történelmi belvárosban megrendezhető kisebb zenei, összművészeti produkciók számára.

A belvárosi kereskedelmi és vendéglátó-helyekkel szorosabb koordinációt fogunk megvalósítani a legmagasabb közönségforgalmat lebonyolító időszakok, különösen az Advent kapcsán, valamint az

Önkormányzat egy új alapot fog létrehozni. A Pezsgő Belvárosért Alap életre hívásának célja, hogy a belvárosi kereskedelmi egységek és szórakozóhelyek a közös tereinkre ne pusztán asztalokat és székeket helyezzenek ki, hanem minőségi szolgáltatásokkal, kulturális programokkal és igényes környezettel járuljanak hozzá a belváros életéhez. A belvárosi teraszok után megfizetett közterület-használati díjak teljes összegét ezért egy elkülönített, pályázható keretbe helyezzük. A Pezsgő Belvárosért Alapból azok a vendéglátóhelyek igényelhetnek támogatást, amelyek a díjat befizetik, és olyan fejlesztést vagy programot valósítanak meg, amely emeli szolgáltatásuk színvonalát, valamint gazdagítja a történelmi belváros közösségi és kulturális életét.

Olyan közös célokat szeretnénk támogatni, mint az élőzenei estek, kisebb kulturális és művészeti programok megszervezése, a teraszok esztétikai és kényelmi fejlesztése, valamint olyan közös kezdeményezések megvalósítása, amelyek több belvárosi vendéglátóhely együttműködésével teremtenek új programokat. Előnyt élveznek azok a pályázatok, amelyek nem a legforgalmasabb nyári hétvégékre koncentrálnak, hanem az év más időszakaiban is segítenek élettel megtölteni a belvárost.

Ezzel az új alappal közös fejlesztési forrást teremtünk a belvárosi vendéglátóhelyek számára, egy kiszámítható keretet biztosítunk ahhoz, hogy minden évben legyenek olyan beruházások és programok, amelyek javítják a vendégek élményét, erősítik a helyi vállalkozásokat, és még vonzóbbá teszik Fehérvár történelmi központját.

Az Önkormányzat feladata nem az, hogy felülről szervezze meg, irányítsa a belváros mindennapi életét, hanem hogy megteremtse az együttműködés és a fejlődés feltételeit. A vendéglátóhelyek ismerik a vendégeiket, a város pedig biztosítja azt a rendszert, amelyben a befizetett hozzájárulás látható módon visszakerül hozzájuk és a belvárosi közösséghez.

Téli teraszok

Legalább olyan jó érzés egy belvárosi teraszon télen meginni egy forró csokit, mint nyáron egy limonádét. A téli hidegben ennek feltételeit azonban nehezebb megteremteni, hiszen a jelenleg hatályos szabályozás szerint a vendéglátóhelyek nem építhetnek a belvárosi közterületre fedett, hőt megtartó, fűthető teraszokat. Ezért a fehérváriak véleményét kérjük arról, hogy szeretnék-e, hogy az Önkormányzat lehetővé tegye például az éttermek, kávézók számára, hogy téliesíthető, fűthető teraszokat alakítsanak ki a belvárosban. A szabályozás megalkotásánál természetesen különös figyelmet fordítanának a szakemberek arra, hogy egységes, szép és modern téli teraszok jöhessenek csak létre a város szívében.

Rekonstrukció

Emlékhely, jelkép, igazodási pont. Minden országban megvannak azok a szakrális, kulturális és politikai jelentőségű terek, amelyek az adott nemzet vagy akár egész civilizációnk számára többletjelentéssel bírnak. Senki sem tudja elképzelni Párizst az Eiffel-torony, Rómát a Szent Péter-bazilika, Washingtont a Capitolium, Pekinget a Tiltott Város, vagy éppen Moszkvát a Kreml nélkül. Olyan épületek vagy szimbolikával, szakralitással és érzelmi töltettel is felruházott terek ezek, amelyek meghatározzák egy népcsoport, nemzet vagy civilizáció viszonyulását a kultúrához, a világi és vallási hatalomhoz, de legfőképpen önmagukhoz is.

Németországban áll Aachen koronázótemploma, Franciaországban felkereshető Saint-Denis és Reims katedrálisa, és Angliában is sorok kígyóznak a Westminster-apátság előtt, éppen úgy, mint a lengyel történelem fókuszpontja, a krakkói Wavel székesegyházánál.

Magyarországon nem áll ez a szakrális épület, amely az egész ország számára igazodási pontot jelentett, de mi, fehérváriak őrizzük a helyét, és érezzük hiányát. A Koronázó Bazilika több volt, mint templom, mint a hatalom legitimitásához kötődő koronázási helyszín, mint „hiteleshely" és kincstár, több volt, mint temetkezési hely. A Koronázó Bazilika szimbólum volt, a keresztény kultúrán nyugvó, független, erős és prosperáló Magyarország, magyarság és Közép-Európa szimbóluma. Ahogy az ország, úgy a templom is más-más „arcát" mutatta az évszázadok során a korszellemnek megfelelően, mégis megtartotta a legfontosabb lényegi, központi elemét és feladatát. Bár pusztulása és jelenlegi, méltatlan állapota számunkra elfogadhatatlan, mégis erős szimbolikus jelentést hordoz. A történelem viharaiban, ellenséges hatalmak dúlásaiban megtépázott ország hasonlatos az elpusztult, elhagyatott és romos bazilikához is.

Az 1938-as Szent István-emlékévre Lux Géza terve alapján elkészült mauzóleumra és árkádsorra sem tekinthetünk kész állapotként. Elődeink áldozatos munkája előtt fejet kell hajtanunk, de át kell vennünk a fáklyát és bele kell fognunk egy olyan vállalkozásba, egy olyan rekonstrukcióba, ami tükrözi jelenlegi korunkat, méltó a Koronázó Bazilika lényegi, központi feladatához, Európában betöltött szerepéhez és folytatja azt a szimbolikát, amit a Bazilika jelent nemzetünk számára is. Egy ilyen nagy ívű rekonstrukcióval, városfejlesztéssel nemcsak elődeink iránti adósságunkból törlesztünk, nemcsak méltó emléket állítunk a magyarság történelmi szerepének, hanem új iránytűt, igazodási pontot, mércét adunk a nemzetnek a következő évszázadokra is.

Kultúra

A kultúra közösségteremtő ereje kimagasló, mindazonáltal térben és időben is messzire ható. Városunk professzionális előadóművészeti társulatainak profilja (Vörösmarty Színház, Székesfehérvári Balett Színház, Alba Regia Szimfonikus Zenekar), kiemelkedő színvonalú, városhatárokon túlmutató regionális, gyakori esetekben országos figyelem középpontjába kerülő előadásokkal méltán lehet büszke, ezzel is tovább örökítve a gazdag kulturális múlttal és hagyományokkal rendelkező város imázsát.

Az elmúlt másfél évtizedben a professzionális előadóművészeti társulatok minőségi színvonalának, minősítéseinek emelése, és új profi kortárs balett társulat alapítása történt meg. Ezen társulatok fenntartását, finanszírozását a város gazdasági potenciálja megengedi, de a társulatok fejlődéséhez kapcsolódó és az itt előteremtett gazdasági javakat megtermelő közösség igényeit kielégítő kulturális infrastruktúra fejlesztésében látjuk a továbblépés lehetőségét.

Vörösmarty Színház

Középtávú cél a nemzeti színházzá válás. Hazánkban Budapesten kívül 6 vidéki városban található regionális hatókörű nemzeti színház, Debrecen, Miskolc, Szeged, Pécs, Győr, Kecskemét városokban. A térképre nézve minden statisztikai régió és központja rendelkezik nemzeti színházzal, a Dunántúlon Pécsnek és Győrnek van nemzeti színháza, Közép-Dunántúlon viszont nem található ilyen intézmény. Erre művészileg, mivel a professzionális balett működik a városban, az Alba Regia Szimfonikus Zenekar koncertszerű opera bevezetésével és zenekari profizmusával szakmailag felkészültek az előadóművészeti közösségeink. A jelenleg érvényben lévő 2008. évi XCIX. törvény az előadó-művészeti

szervezetek támogatásáról a nemzeti státusz feltételeiről 2. cím 11.§ 2. bekezdésében rendelkezik: *„közszolgáltatási szerződése van az állammal és a művészi foglalkoztatottak legalább 70%-nak felsőfokú szakirányú végzettséggel vagy művészi elismeréssel rendelkezzenek (ide nem értve a gyermek- és csoportos szereplőket).”* Külön nem rendelkezik az előadás- és nézőszámról, csupán a több tagozatosságot írja elő.

A város gazdasága, az egy főre jutó adóerő-képessége, a lakosság vásárlóerő-képessége, lélekszáma, regionális vonzereje, valamint a színházba járó közönség nézőszáma is előrevetíti a nemzeti státusz elérését. Infrastrukturális bővítéssel az össznézőszám is megemelhető. Ez is indokolja egy középméretű, 200-250 fő befogadására alkalmas játszóhely kialakítását. Fontos lenne, hogy fenntartótól függetlenül be tudjuk vonni azokat a meglévő előadótermeket, helyiségeket, amelyek erre a célra alkalmasak lehetnek (pl. Barátság Háza, Technika Háza, Budai úti campus termei, stb.).

Egy regionális hatókörű nemzeti státuszú intézményt nem elég művészileg megtölteni, a működtetéséről az államnak és az önkormányzatnak közösen szükséges gondoskodnia, emellett olyan nézőszámmal is rendelkeznie kell, akik estéről-estére megvásárolják a jegyeket az előadásokra, vagy évadról évadra bérletet váltanak. Ezek a feltételek adottak. A Vörösmarty Színház épületének rekonstrukciója, átépítése 21 éve megtörtént. Az önkormányzat évről-évre műszaki (épület, berendezések, energiahatékonyság) felújításra a költségvetésben tervez financiális forrásokat, azonban mind turisztikai, mind vendéglátási attrakcióban és a közösségi tér jobb kihasználása érdekében élni lehetne azzal a lehetőséggel, hogy a művész társalgó- étterem egy része külső üveglift megépítésével elérhető legyen a városlakók és az idelátogatók számára is.

Hangversenyterem

A város zenei élete, zeneművészeti előadó együttesei, szólistái és a zene iránt érdeklődő közönség régi vágya teljesülne egy hangversenyteremmel, ami akár egy második színházteremként is működne, természetesen az akusztikát előtérbe helyezve. Az Alba Regia Szimfonikus Zenekar (röv.: ARSO) városunk kiemelt előadó-művészeti minősítéssel rendelkező szervezete. Az ARSO székhelye a város egyik oktatási és szabadidős centrumában helyezkedik el, a Szabadságharcos út 59-ben. A meglévő székhely természete és telek-kialakítása adja magát, hogy ott a főépülethez merőleges kiegészítésben egy kb.500 fős hangversenyterem megépülhessen. Így a Csónakázó-tó környezetének zöldövezetét megtartva, az ARSO meglévő és használatban lévő infrastruktúráját kiegészítve a fehérvári zene fenttartható minőségi fejlődése valósulhatna meg. A megvalósuló hangversenyterem más, pl iskolai, kulturális eseményeknek is otthont adhatna, ezzel is csökkentve a jelenlegi színházépület terheltségét. A klasszikus zenén túl a megépülendő terem a kortárs, könnyűzenei, crossover műfajok számára is megfelelő színvonalat biztosítana nemcsak helyi, hanem regionális és országos (fesztiválok) szinten is. Ugyanakkor lehetőség lenne egy már meglévő hangszergyűjtemény állandó elhelyezésére is.

Székesfehérvári Közösségi Központ, Vörösmarty Mihály Könyvtár, Szent István Király Múzeum

Napjainkban, ha az emberek kulturális szolgáltatások igénybevételében gondolkodnak, akkor olyan közösségi terekre gondolnak, ahol egy térben, épületben elérhető minél több kulturális- és közösségi szolgáltatás.

Ugyanakkor a társadalmi-demográfiai változások előrevetítik, hogy a művelődésügyben a célközönséget is újra kell definiálni. A fiatal generációnak a közösségi élmények megélése magától értetődően egyre fontosabbá válik a szociális fejlődésük alapján, ugyanakkor az új nyugdíjas generáció

társasági igénye is változás alatt van. Aktívabbak, bátran használják a közösségi médiát, családban fontos támogatói szerepük van.

Városunkban, annak nagysága és földrajzi kiterjedése kapcsán az Agora program nem lett volna indokolt, mert a városrészi ellátottság mind a művelődési házak, mind a tagkönyvtárak hálózatával biztosított. Ezen működés alapján viszont finomhangolásra van szükség. Azokat a szinergiákat kell kihasználni, amelyekkel a közösségi terek vonzóbbá, látogatottabbá tehetők, és az adott területen nem elérhetőek szolgáltatások, pl. az Öreghegyi Közösségi Házban könyvtárpolc kialakításával, mivel Öreghegy városrészben nem működik könyvtár. Ugyanakkor a Budai úti tagkönyvtárban a Közösségi és Közművelődési Központ hozna létre rendezvényeket, klubot, mivel a város ezen területe nem rendelkezik közösségi művelődési házzal.

Európai és világtrend, hogy a könyvtárakba élet költözik, de az elcsendesedésnek, kutatómunkának is biztosítanak részterületeket.

Új könyvtárépület – tudásközpont létrehozása már az EKF pályázat során is felmerült. A könyvtárat, levéltárat egy épületbe vonva új központi könyvtára, tudásközpontja lehetne a városnak. Ennek elhelyezése történhetne akár valamely ma meglévő, de felújításra szoruló épületben, közösségi terekkel kiegészítve: auditóriummal, játszóházzal, kávézóval, könyvkereskedéssel, de akár művészeti ellátó shopokkal.

Mi történne a Központi Könyvtár meglévő épületeivel a Bartók Béla téren és az Oskola utcában? A Szent István Király Múzeum hazánk második legnagyobb gyűjteménnyel rendelkező múzeuma. A ’60-as – ’70-es évek múzeumi trendje a kis gyűjtemények önálló ingatlanba való elhelyezése volt. A 2000-es években a fentarthatóság, működtetés egyre nagyobb kihívás elé állította a nagy múzeumokat, és fenntartókat Európa-szerte, így azok új beruházásaiknál, fejlesztéseiknél a gyűjtemények egy épületbe költöztetése volt a cél azon módon, hogy a gyűjtemények egyben maradjanak és láthatóvá váljanak. Ez a látogatók tetszését is elnyerte, az adott város, múzeum állandó vagy időszaki kiállításait megtekintve az adott kor/korok vagy hagyatékok gyűjteményét is meglátogathatják egy épületen belül. Az Oskola utcai épület helyet adhatna a Deák-Gyűjteménynek és az országos hírű kortárs gyűjteményeknek (Új-Magyar Képtár és a raktáraikban tárolt gyűjtemények). Így a Csók István Galéria nagy tereit nagy, időszaki kiállításokra használhatnánk. A volt Fekete Sas szálló épülete egy országos jelentőségű gyűjtemény vagy egy nagyszabású várostörténeti kiállítás befogadására lehet alkalmas a kisebb tereivel. Így létrejöhetne a „Rendház - Oskola utca - Csók István Képtár - Fekete Sas Szálló” épületeivel egy fenntartható és változatos Múzeumnegyed a belvárosban.

Ifjúsági Centrum, Planetárium

Ugyanilyen, barnamezős beruházásként fontos volna egy Ifjúsági Centrumot létrehozni. Helyszínként szintén valamely ma meglévő, de felújításra szoruló épület jöhetne szóba. Cél a fiatalok általuk is hasznosnak talált szabadidőeltöltési lehetőségének biztosítása, személyiségük fejlesztésével. Itt lehetne kialakítani fiatal együttesek próbatermét, klubkoncert helyszínt, táncteremet, táncteret, mászófalat, bowling pályát, kisebb játéksarkokat asztalifocinak, társasjátékoknak, valamint könyvesboltot és kávézót.

A volt fűtőerőmű területe, és az ott fekvő ipari épületek planetáriumnak, galériának is helyet adhatnak, városunkban évtizedes hagyománya van a csillagászati ismeretterjesztésnek a Terkán Lajos Csillagászati Egyesület jóvoltából. Az űr és a Naprendszer megfigyelése tapasztalataink szerint mind a fiatalokat, mind a felnőtteket érdeklődéssel tölti el.

Fiatal művészek kiállítótere, inkubátorháza

Városunkban több művészeti középiskola és egy művészeti egyetemi kar is működik. Egy fiatal képzőművészeknek létrehozott bemutatótér vagy galéria állandó bemutatkozási és kiállító helyszínt jelenthetne számukra. Itt a különböző ipar- és képzőművészeti ágak, mint a textil, szobrászat, festészet, grafika, illetve számítógépes-virtuális grafika is helyet kapnának, és mindezt mint egy designer, vagy fiatal művészek inkubátorháza tudnánk biztosítani a fűtőerőmű egyik épületében vagy tartályában. Fontos lehetőséget kínál az ifjú művészek számára, hogy a Vörösmarty Színházzal, Balett Színházzal együttműködve jelmez, vagy kisebb díszletek tervezésében is kipróbálhatják magukat. A törekvés a piacra való bevezetést is szolgálná, így az önfenntartás felé tudnánk tolni az inkubátorműhely finanszírozását.

Városunk földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően, a fővárosból kimozdulás, „terepmunka" színtere is lehet a művészeti egyetemek számára, – mint a MOME, a Színház- és Filmművészeti Egyetem – hogy vidéki helyszínen bemutatkozhassanak, első filmjeiket, rendezéseiket, kiállításaikat létrehozhassák. Ebben partner városunk az itt működő közép- és felsőoktatási, valamint kulturális intézményeivel. Erre jó példa az SZFE filmrendező szakos hallgatóinak 2025-2026-ban városunkban forgatott rövidfilmjei, amelyek nagy sikerrel kerültek bemutatásra a II. Fehérvári Dokumentumfilm Fesztiválon.

Székesfehérvári Ipartörténeti Múzeum, eltemetett királyaink emléke

Szintén a volt fűtőerőmű egyik épületében lehet városunk ipartörténeti múltját és jelenét megjelenítő, Székesfehérvár Ipartörténeti Múzeumát létrehozni. Továbbá, a 10 és 4 emeletes panel épületek tűzfalaira városunkban koronázott és eltemetett királyaink emlékét (arcképét) lehetne megjeleníteni, konkrétan a volt Skála Áruházzal szembeni Rákóczi utcában a három 10 emeletes lakóház tűzfalán Szent Istvánét, Boldog Gizelláét és Szent Imréét. A királyaink, királynőink és királynéinken kívül több, itt a középkorban a királyi székhellyel kapcsolatos személy/tisztségviselő (kincstárnok, királyi levéltáros, királyi fegyvertárnok stb…) épületen való megjelenítése is lehetséges. Ugyanez vagylagosan ellenkezőleg miniszobrokkal való formába öntése és térképpel megkeresésük is lehetséges (pl.: „wroclawi gnómok").

Meggyőződésünk, hogy a meglévő infrastruktúra kereteinek újragondolásával, funkcióbővítéseivel emelhető a város művészeti-kulturális életének színvonala. A közösség tagjai szélesebb spektrumból tudnak választani lakóhelyükhöz közel, mindezzel bővíteni tudjuk a műhelyek láthatóságát, több helyszínen megjelenést biztosítva számukra. A helyszínek kibővítése egyben csökkenti a várakozási időt egyes kulturális és művészeti csoportok számára (kiállítóterek és a színház túlterheltsége), ugyanakkor a javasolt bővítések, módosítások mégis javítanak a hálózat fentarthatóságán.

Munkaerőpiac - jövőgazdaság

Székesfehérvár stabil és prosperáló gazdaságát elsősorban a fehérváriaknak köszönheti. Munkájukkal, szaktudásukkal nemcsak egy innovatív ipar létrejöttében vállaltak oszlopos szerepet, hanem a magyar cégek megerősödésében is. Fehérvár mára egy nemzetközileg is jegyzett innovatív, erős ipari központ, ami hazai és nemzetközi multinacionális vállalatok beruházásainak célpontja és a magyar gazdaság egyik legfőbb oszlopa. A helyben termelő vállalatok számos fehérvári polgárnak, sőt, az agglomerációban élőknek is munkát adnak, innovációs, gazdasági, és egyben munkaerőpiaci központtá emelve ezzel otthonunkat.

A technológia robbanásszerű fejlődése és változása azonban a munkaerőpiaci igényeket is dinamikusan alakította át. Ezt jól mutatja a mesterségesintelligencia-modellek rapid elterjedése is, ezért kiemelt figyelemmel kell támogatnunk az innovatív technológiákkal való megismerkedés lehetőségét a városban. A fehérvári szakemberek évekkel ezelőtt felismerték ezt, ezért is hoztuk létre az Alba Innovár Digitális Élményközpontot, ahol a fiatal generáció tagjai a robotikán, informatikai- és okoseszközökön keresztül fedezhetik fel a digitalizációban rejlő lehetőségeket, valamint megtapasztalhatják a legújabb informatikai trendeket, mikroszámítógépek segítségével elsajátíthatják a programozás alapjait, és a 3D-technológiába is betekintést nyerhetnek.

Mindezeken túl, a Digitális Élményközpont pedagógusoknak is szervez továbbképzéseket és ösztöndíjprogramokat, hogy újszerű módszerekkel oktathassák a fiatal generációt. Ezt a munkát segítve az elmúlt években a város számos iskolájában alakítottunk ki okostantermeket. Az Alba Innovár programjain keresztül az elmúlt 8 tanév során 26 201 székesfehérvári diák számára tettük elérhetővé az innovatív technológiákkal való élményszerű megismerkedés lehetőségét. Az Alba Innovár tevékenysége folytatódik, a már bemutatott, Skellefteå városban létrehozott többegyetemes platform példája alapján pedig képesek leszünk helyben is biztosítani a lakossági és ipari igényeknek is megfelelő, széleskörű képzési portfóliót, amennyiben a nyílt campus koncepciója a városban létrejön.

Fehérvár célja a régió legjelentősebb és az ország egyik jelentős ipari központjaként nem lehet más, mint hogy a jövő gazdaságának európai szinten is jegyzett központja legyen. Ehhez pedig megkerülhetetlen, hogy az eddigiekben említett területek, mint a robotika, a mesterséges intelligencia, stb. hozzáférhetővé váljanak társadalma és ipara számára is. Az Alba Innovár hiánypótló tevékenységén túl a város ehhez úgy tud még hozzátenni, hogy eléri, hogy Székesfehérvár a legkeresettebb, leginnovatívabb technológiák gyártási/fejlesztési helyszínéül szolgálhasson.

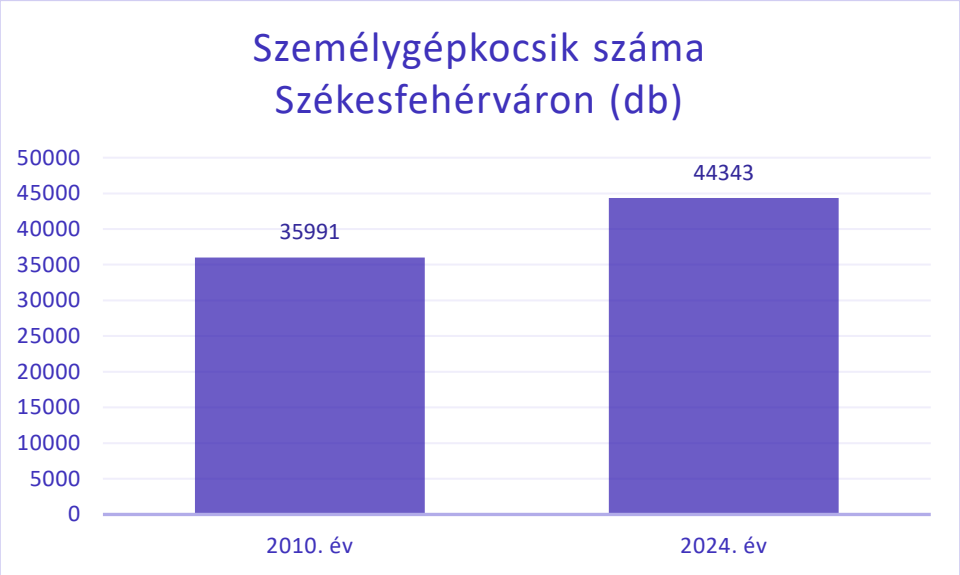
Ezért olyan ambiciózus célokat tűzünk ki magunk elé, mint hogy 2038-ig Székesfehérvárra érkezzenek olyan magas vagy potenciálisan magas hozzáadott értékű szektorok, mint az ipari és humanoid robotika, a kvantumtechnológia, valamint a mesterséges intelligencia-alaptechnológiák. 2038-as időtávon nem tartjuk irreálisnak azt sem, hogy a globális technológiai vállaltok digitális fejlesztési és adatközpontjai a városban nyissák meg kapuikat.

2

Kapcsolat

Közlekedés

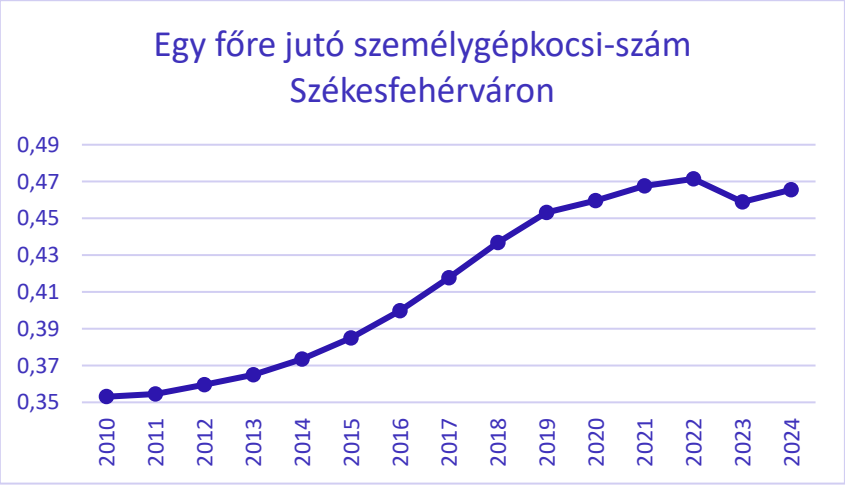
A fejlett, modern nagyvárosokban az elmúlt évtizedekben a közlekedéssel kapcsolatos lakossági igények robbanásszerű változásokon mentek keresztül, és általánosan felmerülő probléma, hogy az igények dinamikus változásának lekövetését a települések struktúrája és adottságai megnehezítik. Mindez Székesfehérváron is tapasztalható, hiszen 2010-hez képest 2024-re a személyautók száma több mint 23%-kal nőtt a városban (1. ábra).

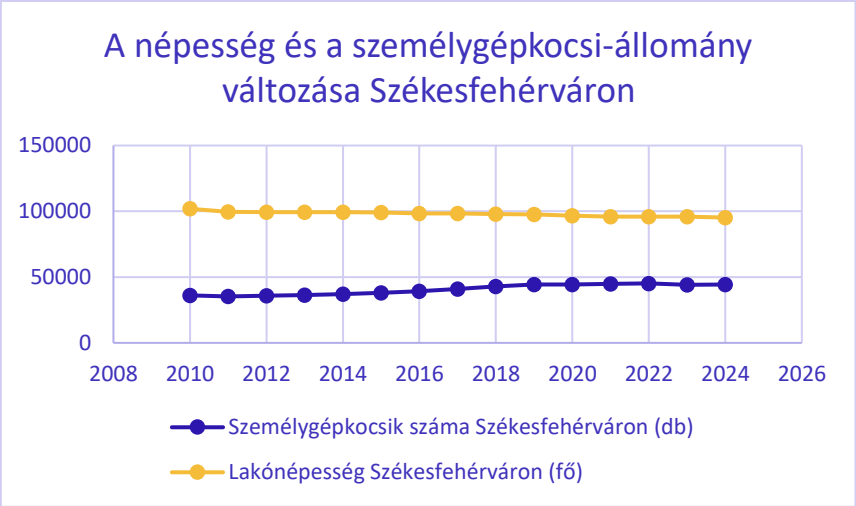
1. ábra: Személygépkocsik száma Székesfehérváron (a tulajdonos lakóhelye szerint), saját szerkesztés, adatok forrása: KSH

2010 óta 2 év kivételével (2011 és 2023) az autóállomány minden évben növekedést mutatott a megelőző évihez képest, az azóta (2024-ig) eltelt évek autóállomány-változásainak átlagát kiszámolva elmondható, hogy 1 év alatt átlagosan 597-tel nőtt a székesfehérvári személyautók száma. Amennyiben ez a tendencia fennmarad, 2034-ig 50 ezernél is több gépjármű lesz a városban.

A tendencia komolyságát jól mutatja, hogy ez a növekedési arány a város népességének csökkenése mellett áll fenn, tehát kevesebb városlakó használ több személyautót. Amíg 2010-ben még csak kb. minden harmadik, 2024-re már közel minden második fehérvárira jut egy autó (2. ábra). A népesség és a személygépkocsi-szám közös ábrázolásával látható a záruló olló-tendencia (3. ábra).

2. ábra: Egy főre jutó személygépkocsik száma Székesfehérváron, saját számítás és szerkesztés, adatok forrása: KSH

3. ábra: A záruló olló: A lakosságszám és a személygépkocsiállomány változása Székesfehérváron, saját szerkesztés, adatok forrása: KSH

Az autós közlekedés iránti hatalmas, és rohamosan növekvő igényt a városnak úgy kell kiszolgálnia, hogy az közben ne menjen az élhetőség rovására, és ne hagyja figyelmen kívül az egyéb közlekedési módot választók jogos elvárásait sem.

Különösen fontos szempont, hogy a városban az autós közlekedést kényszerből választók száma a lehető legkevesebb legyen. Ennek megfelelően a közlekedés-fejlesztés területén különös hangsúlyt fektetünk az autós infrastruktúra és a közösségi közlekedés fejlesztésén túl a kerékpáros lehetőségek javítására, illetve a modern nagyvárosi közlekedési igényeket támogató megoldások leginnovatívabb és a város élhetőségét leginkább biztosító, valamint a belvárosi autós közlekedésnek nagyon jó alternatíváját jelentő mikromobilitási eszközök fejlesztésére, illetve a saját autós közlekedés alternatíváját is jelenthető, új szolgáltatás bevezetésének vizsgálatára, nem elfeledkezve a gyalogosok kényelméről és biztonságáról sem.

Útépítések

A város közúthálózatának állapota nemcsak a személygépkocsit használók napi közlekedésének minőségét emeli, hanem az autóbusszal utazók komfortérzetére, sőt, a városképre is hatással van. Látva és megértve a városban közlekedők jogos igényét a modern, kielégítő állapotú úthálózat iránt, 2026 elején elindítottunk egy jelentős volumenű útfelújítási programot. Ezen program végrehajtását folytatjuk, és haladunk vele, amennyire csak a város pénzügyi kerete engedi. Lényeges szempont továbbá, hogy egy átfogó útfelújítási program a pénzügyi korlátokon túl azért is csak ütemezetten valósítható meg, mivel a programban érintett összes utca egyszerre történő lezárása egyet jelentene a város közlekedésének teljes megbénításával. Fontos azonban egyértelművé tenni, hogy a program teljes megvalósításához a városnak szüksége van a Kormány partnerségére, egy reális megállapodás megkötésére. Ennek eléréséhez Székesfehérvár a maga részéről minden szükséges feladatot elvégez, egyúttal bízik a Kormány részéről a konstruktív testtartás viszonzásában. A folyamatban lévő és a tervezett felújításokat a melléklet tartalmazza. Ezen túl, egy interaktív tájékoztató felület létrehozását is tervezzük, amelyen vizuálisan ábrázolva nyomon követhető, hogy hol zajlanak éppen útfelújítások, illetve az is, hogy amennyiben egy fejlesztés esetében éppen nincs tényleges munkavégzés, annak mi az oka („kire várunk”), illetve a tervezett, beütemezett fejlesztések is láthatók lesznek.

Száguldozók elleni fellépés

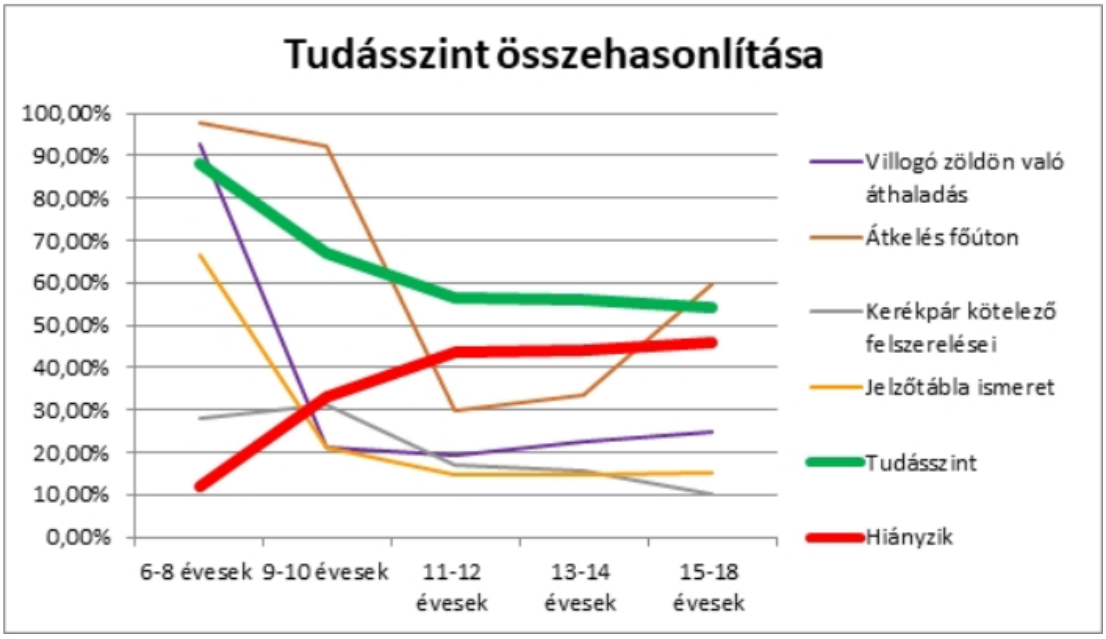
Programunk megalkotásakor abból indultunk ki, hogy a következő évek az ígéreteknek megfelelően a decentralizációról szólnak majd, vagyis az önkormányzatok többlet-hatásköröket kaphatnak majd. Ez fontos lenne, hogy megvalósuljon, mert például, ha az Önkormányzat is hasznosíthatná a bírságokból származó bevételt, az legalább részben biztosíthatná a rendszer bővítésének bekerülési- és üzemeltetési költségét is.

A rendőrség értelemszerűen nem tud mindenhol folyamatosan jelen lenni, ezért a város – az említett jogkörök megléte esetén – kész biztosítani a hatékonyabb fellépéshez szükséges technikai hátteret. Amennyiben a jogi lehetőség adott lesz, a rendőrséggel együttműködve olyan intelligens kamerarendszert telepítünk, amely nemcsak a sebességet, hanem a járművek által keltett zajt is méri. A mintaprogram első helyszíneit a lakossági bejelentések és a mért adatok alapján jelöljük ki. Fehérvár útjai nem versenypályák, a fehérváriak nyugalma pedig nem lehet mások szabálytalan gyorsulásának ára!

Kerékpáros jogosítvány

A 18 év alatti korosztály zömében úgy vesz részt a közlekedésben mind gyalogosan, mind kerékpárral – akár teljesen önállóan –, hogy előtte semmilyen hivatalos képzésben nem részesül sem a KRESZ-szabályok, sem a megfelelő közlekedési kultúra vonatkozásában. A Közlekedéstudományi Intézet 2018-as, 5-18 évesek körében, 21 695 résztvevővel végzett felmérése[2] szerint már 11 éves kortól megjelennek a kerékpárral okozott balesetek. A felmérés rámutat, hogy a fiatalok közlekedési tudásszintje lényegében az életkor előrehaladtával egyre gyengébb (4. ábra), ez pedig a kutatók megállapítása szerint azt mutatja, hogy a gyermekek nem fejlesztik a korábban már megszerzett szabályismereteiket. Különösen tanulságos, hogy amellett, hogy ez a tendencia a kerékpár kötelező felszereléseinek tekintetében is igaz, ott a bázis már eleve alacsony, mindössze 30% körüli. A felmérés fontos megállapítása, hogy fiatal korban a gyermekek tudatosan, biztonságosan viselkednek, azonban ez a viselkedésmód felnőttkorra átalakul, és kockáztató magatartássá válik; ezzel pedig a jelenlegi felnőtt közlekedőkre jellemző közlekedésbiztonsági problémák újratermelődnek (Berta & Krizsik, 2019).

[2] https://kozlekedesbiztonsag.kti.hu/a-fiatal-korosztaly-kozlekedesi-ismeretenek-es-magatartasanak-aktualis-helyzete/

4. ábra: A közlekedési ismeretekkel kapcsolatos tudásszintek változása korcsoportok szerint a Közlekedéstudományi Intézet felmérésének eredményei alapján, forrás: kozlekedesbiztonsag.kti.hu

A közlekedési ismeretek, és a megfelelő közlekedési attitűd fiatalkorban történő elsajátítása tehát kiemelten fontos: mind a gyermek jelenben történő biztonságos közlekedése, mind a megfelelő felnőttkori közlekedésbeli attitűdök kialakulása miatt. Ennek érdekében komoly lépéseket teszünk. Felkérjük az Alba Innovárt, hogy – a releváns kerékpáros szervezetekkel és egyesületekkel egyeztetve – alakítson ki egy komplex – online térben is elérhető - képzési programot, amely kifejezetten a kerékpáros közlekedési ismeretek oktatására fókuszál. A résztvevők székesfehérvári helyszínek – ideértve már meglévő tanpályákat is – példáin keresztül részesülnek majd az edukációban, és a képzés elvégzéséről tanúsítványt, egy „kerékpáros jogosítványt" kapnak. A képzést terveink szerint 18 éven felüliek is elvégezhetik, amennyiben bővíteni/frissíteni szeretnék közlekedési ismereteiket. Amennyiben az új KRESZ-szabályozás a jelenlegi tervek szerint kerül kialakításra, és a kisebb teljesítményű elektromos rollerek esetén nem teszi kötelezővé a jogosítvány megszerzését, a képzési programot tervezzük kiegészíteni az elektromos rolleres közlekedéssel kapcsolatos ismeretekkel is.

Kerékpárhálózat felújítása

Egy 2025-ben végzett, országos reprezentatív kerékpáros felmérés eredményei[3] szerint a jelenleg kevésbé aktív, legalább hetente kerékpározók több mint 50%-a, a teljes népesség 16%-a, és a Közép-Dunántúli régióban élő, legalább alkalmanként kerékpározók 19%-a kerékpározna gyakrabban, ha jobbak lennének a körülmények. A „jobb körülmények" alatt a kerékpáros infrastruktúra javulását is értik (Magyar Kerékpárosklub, Idea Intézet, Aktív Magyarország, 2025).

Székesfehérváron célunk a kerékpáros városjelleg megteremtése, hiszen városunk domborzati viszonyai ehhez kifejezetten kedvezőek. Az elmúlt időszakban már elértünk jelentős eredményeket a kerékpáros infrastruktúra fejlesztésében, például az önkormányzati kerékpárutak, illetve közös gyalog-és kerékpárutak hossza 2015-höz képest 2024-re csaknem 41%-kal nőtt a városban. Értjük azonban azokat a visszajelzéseket is, amelyek szerint egyes területeken még nem kielégítő a kerékpáros infrastruktúra kiépítettsége. Ezért átfogó kerékpárút-fejlesztési stratégiát dolgozunk ki,

[3] https://drive.google.com/file/d/1B4HhSuxRfoWbBSrTID4JzSy1Q2CLIYXT/view

amelynek kiemelt célja lesz, hogy bármely városrészből elérhető legyen bármely városrész kerékpárúton vagy kerékpársávon való közlekedés lehetőségével. Ezzel kapcsolatban fontos elérni, hogy a meglévő kerékpárutas szakaszok közötti hiányzó összekötések is elkészüljenek, hogy a favorizált útvonalak egészén legyen megfelelő kerékpáros közlekedési lehetőség, ne kelljen a közutat vagy a gyalogosjárdát használniuk a bicikliseknek. Ennek fontos eleme a Budapest-Balaton Kerékpárúthoz (BuBa) kapcsolódó városi szakaszok elkészítése, felújítása is.

Mindezeken túl, fontos lenne elérni, hogy ahol a kerékpáros infrastruktúra már létrejött, ott a kerékpárosok ezt használják, az autósok pedig ezt tiszteletben tartva közlekedjenek. Ebben nagy szerepe lehet a kerékpáros szervezeteknek, akik fontos, hogy vállaljanak felelősséget önmagukért, és vállaljanak szerepet a kerékpárosok edukációjában.

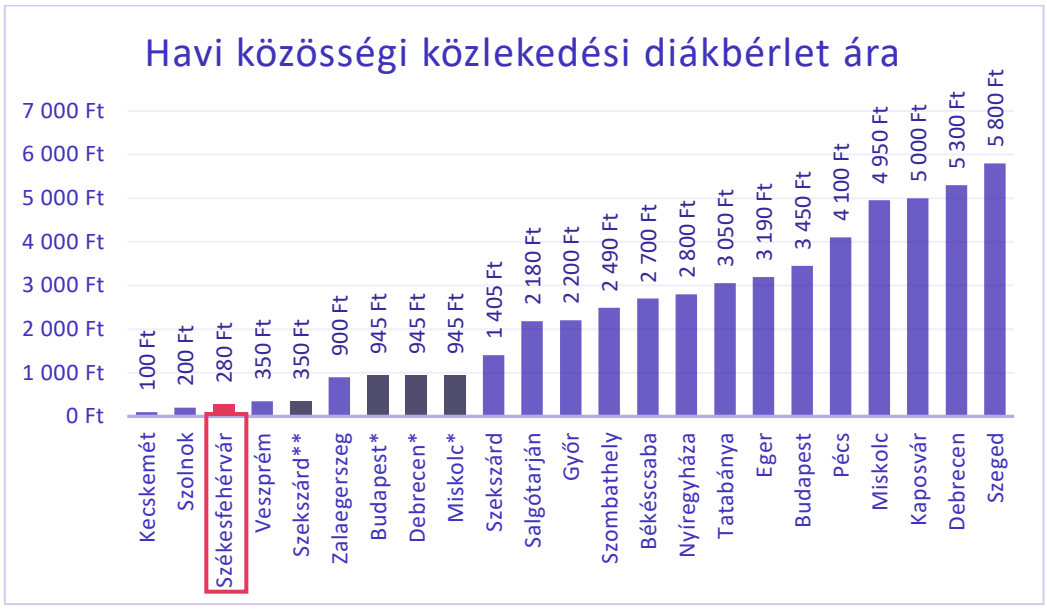
Közösségi közlekedés

Miután fontos célunk Székesfehérvár közösségi közlekedésének vonzóvá tétele mind az utasok kényelmének maximalizálása, mind az autós közlekedést csupán kényszerből választók számának minimalizálása miatt, a területen fontos intézkedéseket hozunk, illetve fejlesztéseket hajtunk végre. A megfelelő elérhetőségen túl előbbi célok megvalósításának kulcselemei a közösségi közlekedési infrastruktúra állapota és a szolgáltatás igénybevételének díja, vagyis a jegy- és bérletárak. Fontos megjegyezni, hogy jelenleg a közösségi közlekedés nem kötelező önkormányzati feladat, amihez így az állam normatív jellegű támogatást nem is ad. Az összes állami hozzájárulás a szektort érintően kimerül évi kevesebb, mint 300 millió forintban, miközben a közösségi közlekedés jelenlegi színvonalon történő fenntartása közel 4 milliárd forintba kerül évente, tehát jelenleg ezt az összeget a város lényegében saját zsebből finanszírozza. Amennyiben a Kormány az elhangzott kampányígéreteknek megfelelően csökkenteni fogja az elvonások (a szolidaritási hozzájárulás) mértékét, vagy – a budapesti modellhez hasonlóan – beszáll a közösségi közlekedés finanszírozásába, nagyobb lesz a mozgásterünk. Azonban addig is, a saját kontóra elérhető lehetőségeinket maximálisan kihasználjuk.

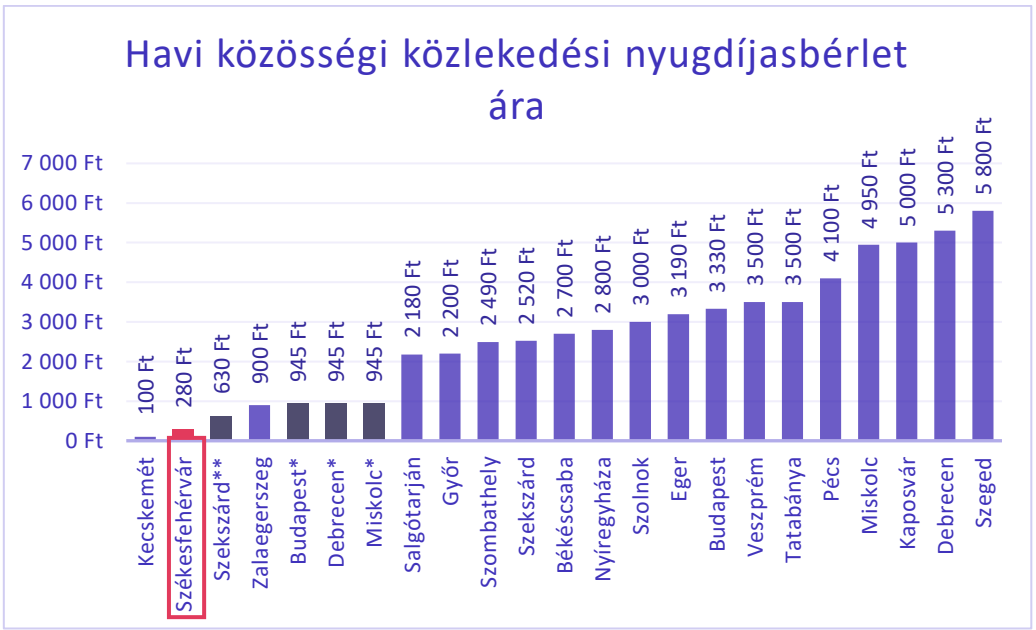
Munkánk eredményeképpen az elmúlt években több mint félmillió kocsikilométerrel bővült Székesfehérvár buszközlekedése. Továbbá, az elmúlt időszakban számos új autóbusz állt a városlakók szolgálatába, ennek köszönhetően a város autóbusz-flottája jelentősen megfiatalodott, a buszok átlagéletkora mintegy 7 évre csökkent. Az új buszok beszerzésében fontos hangsúlyt kaptak egyrészt a zöld szempontok, hiszen korábban már 12 db új elektromos busszal bővült a városi buszflotta, a bővülés pedig folytatódik, nemsokára további 3 db új zéró károsanyag-kibocsátású midi jármű áll forgalomba. Utóbbiak elsősorban Öreghegyen és Maroshegyen teljesítenek majd szolgálatot. Másrészt, az új járművek beszerzésénél az utazókat érintő kényelmi szempontok is elsődlegesek voltak, hiszen az újonnan forgalomba állított járművek többségén rendelkezésre áll telefontöltési lehetőség, modern vizuális és hangosutastájékoztató-rendszer, valamint akadálymentes le- és felszállási lehetőség is.

Mivel a közlekedés a mai modern világban szinte minden társadalmi csoport napi szükséglete, ezért a megválasztott közlekedési mód mérlegelésénél fontos szempont annak költsége. Elmondható, hogy a még „főállásban tanuló” fiatalok és a nyugdíjasok az a két társadalmi csoport, amelynek tagjai potenciálisan a legnagyobb arányban használói a közösségi közlekedésnek, és egyben ezen két csoport tagjai a leginkább árérzékenyek is. Ráadásul, a tanuló fiatalok többsége jellemzően még nem rendelkezik saját autóval, a nyugdíjasok pedig gyakran már nem érzik biztonságosnak az autóvezetést. Éppen ezért, először ezen két csoport esetében hajtottunk végre radikális árcsökkentést a fehérvári közösségi közlekedés igénybevételére vonatkozóan.

Kezdetben a diákok, majd a nyugdíjasok esetében csökkentettük szignifikánsan a buszbérletek árát. Számukra gyakorlatilag a városi közösségi közlekedést egy doboz tej áráért elérhetővé tettük, hiszen a havi diák- majd a nyugdíjasbérlet árát jelképes mértékűre, mindössze 280 forintra csökkentettük. Ezzel Székesfehérvár a magyarországi megyeszékhelyek esetében az élmezőnybe került a közösségi közlekedési diák- és nyugdíjasbérlet-árak tekintetében, vagyis a székesfehérvári fiatalok és nyugdíjasok utazhatnak helyben az ország összes megyeszékhelye közül az egyik legolcsóbban (lásd 5. és 6. ábra).

5. ábra: Havi közösségi közlekedési diákbérlet ára Magyarország megyeszékhelyein, saját szerkesztés, adatok forrása: jegyértékesítő- és szolgáltatói weboldalak, adatgyűjtés időpontja: 2026. szeptember *megyebérlet használata esetén **Kizárólag szekszárdi lakcímmel rendelkezők számára érvényes ár

6. ábra: Havi közösségi közlekedési nyugdíjasbérlet ára Magyarország megyeszékhelyein, saját szerkesztés, adatok forrása: jegyértékesítő- és szolgáltatói weboldalak, adatgyűjtés időpontja: 2026. szeptember *megyebérlet használata esetén **Kizárólag szekszárdi lakcímmel rendelkezők számára érvényes ár

Bár a diákok esetében Szolnok és Kecskemét, a nyugdíjasok esetében pedig Kecskemét még a fehérvárinál is jelképesebb árat biztosít, ehhez fontos hozzátenni, hogy egy átlagos munkanapon Szolnokon 624 db, Kecskeméten 1058 db, míg Székesfehérváron 1272 db autóbusz indul összesen[4]. Szekszárdon a 350 Ft-os, illetve a 630 Ft-os kedvezményes árat pedig kizárólag a szekszárdi lakcímmel rendelkező diákoknak és nyugdíjasoknak biztosítják.

A diákoknak és nyugdíjasoknak szóló kedvezményes buszbérlet-árat Székesfehérváron továbbra is fenntartjuk, a város költségvetése az így keletkező bevételkiesést kifizeti, így továbbra is a székesfehérvári/Székesfehérváron tanuló fiatalok, és az itt élő nyugdíjasok fogják a megyeszékhelyek lakói közül az egyik legolcsóbban használni a helyi közösségi közlekedést.

A jegyek árán túl azonban a jegyvásárlás gördülékenysége is lényeges. Hiába olcsón hozzáférhető a közösségi közlekedés, ha a jegyvásárlás bosszantóan körülményes. Vonatkozik ez főként az eseti jeggyel utazókra, hiszen többségük feltételezhetően nem rendszeres igénybe vevője a közösségi közlekedési szolgáltatásoknak. Tény, hogy nem lehet reális elvárás, hogy minden utas tartson magánál elővételben menetjegyet, ezért a buszon történő jegyváltás lehetőségének biztosítása fontos. Napjainkban azonban már alapvető elvárás a bankkártyás fizetés lehetősége, hiszen sokan egyáltalán nem hordanak maguknál készpénzt. Ehhez a helyzethez, és az utasigényekhez igazodva a székesfehérvári buszokon elérhetővé tesszük a bankkártyával történő, papírmentes jegyváltás lehetőségét. A szolgáltatás első körben 35 buszon válik elérhetővé.

Fontos, az utaskomfortot emelő digitális fejlesztést is véghez viszünk. A forgalmi viszonyok hatására – főként a hétköznap reggeli és délutáni csúcsidő esetében – előfordul, hogy a busz nem pontosan a menetrend szerinti időpontban érkezik a megállóba, ilyenkor pedig megnyugtató lenne látni, hogy a jármű merre jár. Továbbá, ha az utas éppen a menetrend szerinti indulás ideje körül érkezik a megállóba, sokszor frusztráló, hogy nem tud meggyőződni róla, a busz vajon elment-e már, vagy érdemes még várakoznia. Ezeket a kellemetlenségeket igyekszünk megszüntetni azzal, hogy elérhetővé tesszük a helyi járatok esetében is a járatkövetés lehetőségét. Ezáltal az erre alkalmas térképes alkalmazásokon már nemcsak az lesz látható, hogy egy adott járat menetrend szerint mikor érkezik, hanem az is, hogy a valóságban éppen hol jár.

Szintén létező, jogos igényre adunk választ azzal, hogy igazodva a fiatalok szórakozási szokásaihoz és az utazóközönség igényeihez, átalakítjuk az éjszaka közlekedő buszjáratok rendszerét. A vendéglátóhelyek/szórakozóhelyek nyitvatartásának figyelembevételével az időszakra vonatkozóan többletjáratok vezetünk be, a kihasználatlan, zömében üresen járó járatokat pedig megszüntetjük.

Az éjszakai buszjáratokon túl a nappali menetrend átfogó bővítése is megvalósul, hiszen ahogyan már említésre került, beszereztünk három új, elektromos midibuszt, amelynek köszönhetően Öreghegy és Maroshegy szűkebb utcái is bekapcsolhatóvá válnak a közösségi közlekedésbe.

A közösségi közlekedés szolgáltatási színvonalának fejlesztése érdekében fontos cél a helyi és a helyközi közlekedés összehangolása is. Ez a városon nem fog múlni, készek vagyunk tárgyalni és megállapodni erről az Állammal.

[4] Augusztusban érvényes, munkanapra vonatkozó menetrenddel számolva. A két irányba közlekedő járatok esetében mindkét irányból történő indulás 1-1 járatnak számít. Az eredmény az indulási időpontok összeszámolásával került kimutatásra, és nem számol azzal, amennyiben egy időpontban ugyanazon a vonalon két jármű is indul.

Mikromobilitás, autómegosztó-szolgáltatás

Székesfehérvár méretéből adódóan a közlekedésfejlesztéssel kapcsolatban a legnagyobb potenciál a mikromobilitási eszközökben van. A Magyarországon jelenleg elérhető mindkét mikromobilitásieszköz-típus már Székesfehérváron is elérhető: az elektromoskerékpár- és az elektromosroller-megosztás.

Hasonlóan 21. századi, innovatív, azonban lényegesen nagyobb működőtőke-bevonást igénylő, fenntartható közlekedésfejlesztési megoldás az autómegosztó szolgáltatás. Ez a fentebb említett két mikromobilitási szolgáltatástípushoz hasonlóan, teljesen automatizáltan működik, csak itt autókat használhatnak pár száz forintos kilométerdíjjal a felhasználók. A kilométerdíjon vagy csomagdíjon felül az igénybe vevőknek semmilyen plusz költsége sem keletkezik, az autók fenntartási és karbantartási költségét, a közterületi várakozás díját, az üzemanyag-költséget mind a szolgáltatás nyújtója állja, és kauciófizetési-kötelezettség sincs.

Számítások szerint egyetlen autómegosztós gépjármű 6-12 magántulajdonú, vagy céges személyautót képes kiváltani[5]. Az autómegosztás céljára használt járművek általában kifejezetten fiatal, nagyon keveset futott, modern járművek, így a környezetre gyakorolt terhelésük is minimálisabb korosabb társaikénál. Így elmondható, hogy egy ilyen szolgáltató jelenléte a város autók okozta közút- és parkoló-telítettségére, valamint környezeti terheltségére jelentősen kedvező hatást gyakorolhatna.

Autómegosztó szolgáltatás bázisa jelenleg Magyarországon kizárólag Budapesten érhető el, illetve egyes agglomerációs települések „külső zónaként" üzemelnek (pl. Érd, Dunakeszi), ahol szintén lehetőség van a bérlés lezárására. Nyilván ez egy üzleti kérdés is, de kezdeményezni fogjuk autómegosztó-szolgáltatást nyújtó cégeknél, hogy vizsgálják meg a Székesfehérvárra történő terjeszkedés lehetőségét, különös tekintettel arra, hogy pilot-jelleggel egy cég tesztelte már a fehérvári bővítés lehetőségét.

Gyalogosközlekedés

A közlekedésfejlesztés során nem elég a járművet használókra gondolni. Egy modern városban kifejezetten fontos, hogy a gyalogosközlekedési-lehetőségek fejlesztése is hangsúlyt kapjon, hiszen a sétálva közlekedőket különösen védeni kell. Éppen ezért gondoskodtunk arról az elmúlt években, hogy a város számos gyalogos-átkelőhelyét okoszebrává alakítsuk. Ezek a rendszerek korlátozott látási viszonyok között lézer- és sárga villogó fénnyel hívják fel az autósok figyelmét az úttesten átkelő gyalogosra, lényegesen biztonságosabbá téve így a másik oldalra történő áthaladást. 2038-ra minden zebrát okoszebrává alakítunk a városban, még gyalogos-barátabbá és biztonságosabbá téve ezzel a városi közlekedést.

Digitális parkolóőr

A 21. századi Fehérváron a parkolás ellenőrzését is 21. századi eszközökkel fogjuk végezni! Egy új, modern, rendszámfelismerő digitális rendszert vizsgálunk, amivel gyorsabban és hatékonyabban fogjuk tudni ellenőrizni a parkolási szabályok betartatását. Ezzel a technológiával rövid idő alatt képes lenne ellenőrizni a Városgondnokság, hogy az adott jármű rendelkezik-e érvényes parkolással vagy engedéllyel, így ugyanakkora terület felügyeletéhez kevesebb emberi munkaórára lesz szükség.

[5] https://e-cars.hu/2023/09/02/egyre-menobbek-idehaza-az-automegoszto-szolgaltatasok/

Ezzel nemcsak a hatékonyság és a gyorsaság területén lépünk előre, hanem a parkolóőrök feladatait is könnyítjük, ezzel segítve a munkaidejük jobb felhasználását. A kollégákat így olyan feladatokra is átirányíthatjuk, ahol valóban szükség van személyes jelenlétre! Ilyen lehet például a parkőri feladat.

Lelki egészség – segítség, időben

Életminőség. A város, a közösség, az önkormányzat célja elsősorban az élet minőségének fejlesztése lehet. A mentális egészség pedig ugyanolyan fontos része ennek az életminőségnek, mint a testi egészség. Mégis sokan nem priorizálják ezt a területet, sőt számos megbélyegzési kísérlettel is találkozunk. Az ellátórendszerek, a szakemberek munkáját pedig nehezíti az, hogy sokan csak akkor keresnek segítséget, amikor a szorongás, a magány, a függőség vagy a lelki kimerültség már súlyos problémává vált. Mások pedig tanácstalanok, nem tudják, kihez fordulhatnának, vagy tartanak a megbélyegzéstől.

A pszichiátriai és szakpszichológiai ellátás biztosítása állami feladat, de városunknak is vannak teendői ezen a területen, hiszen a nyár elején két fehérvári fiatalt érintő tragédia sajnos egy különösen fájó figyelemfelhívás volt arra, hogy a fiatalokra leselkedő legnagyobb veszélyek ma már gyakran a fizikai téren túlról érkező, lelki eredetű terhek. Hiszünk abban, hogy a családnak, a szülőnek és az iskolának együttesen képesnek kell lenniük a fiatalok mentális egészségének, egyensúlyának biztosítására. A mindennapok tapasztalata mégis az, hogy a digitális világ nyomása, a közösségi média sokszor kíméletlen, elszigetelő hatása olykor a legszorosabb szülői védőhálót is átszakítja. A hasonló tragédiák megelőzéséhez, proaktív módon kell kapaszkodót nyújtanunk az ilyen esetekben, főleg azért, mert ezeknek a problémáknak sokszor látható jelei sincsenek.

Célunk, hogy az egész országban Székesfehérváron legyen a legjobb fiatalnak lenni. Ehhez pedig az oktatás és a kulturális élet folyamatos fejlesztése mellett elengedhetetlen a lelki biztonság garantálása is. Az Egészségfejlesztési Iroda már most is biztosít lehetőséget korlátozott számban egyéni pszichológiai tanácsadásra, a jövőben viszont ezt a lehetőséget kiterjesztjük, lehetővé téve, hogy minden 25 év alatti fehérvári fiatal ingyenes lelki egészségügyi konzultációhoz juthasson. Ezek a beszélgetések segítenek majd megküzdeni a szorongással és az online térből érkező nyomással, egyúttal időben feltárják a hosszabb távú támogatást igénylő nehézségeket.

A nemzetközi gyakorlatok alapján olyan alacsony küszöbű, fiatalbarát segítségnyújtást alakítunk ki, amelyhez már a problémák korai szakaszában, megbélyegzés terhe nélkül lehet fordulni. Az állami feladatkörbe tartozó programokat továbbra is támogatjuk, ugyanakkor az ezen a területen tapasztalható súlyos hiányosságok miatt a városnak is cselekednie kell. Helyi programokkal segítjük a diákok érzelmi és társas készségeinek fejlesztését, a szorongás, az iskolai bántalmazás, a digitális függőség és a teljesítménykényszer korai felismerését, valamint a pedagógusok és a szülők felkészítését.

Szeretnénk meghonosítani a közösségi segítségnyújtás bevált, szakmailag is elismert gyakorlatait is. Szakemberek bevonásával művészet-, zene-, dráma- és meseterápiás foglalkozásokat, valamint sport- és természetközeli közösségi programokat támogatunk. Tudjuk, hogy ezek nem helyettesíthetik az orvosi vagy pszichológiai segítséget, de sokat tehetnek a megelőzésért, a lelki felépülésért, a közösségi kapcsolatok erősítéséért és a magány enyhítéséért, így kiegészítő segítséget is nyújthatnak a fiataloknak.

Egy olyan várost építünk, amely ott áll a fehérváriak mellett a bajban, és segítséget nyújt a fiataloknak, hogy ne csak fizikailag, hanem lelkileg, mentálisan is egészségesen kezdjék a felnőtt életüket.

Ifjúság – közösségi ház

Városunk jövőjét rendkívüli mértékben meghatározza, hogy a fiatal generációban milyen erős kötődés alakul ki diákéveik színhelye, Fehérvár iránt. A fiatalok és a Diáktanács tagjai részéről egyre gyakrabban fogalmazódik meg az igény egy saját, biztonságos, inspiráló közösségi tér kialakítására, ahol adottak a közös tanulás, a projektmunka és a szociális élet infrastrukturális feltételei.

Ennek egyik első és legfontosabb része a megfelelő helyszín megtalálása. A kiválasztásnál kiemelt szempont a könnyű megközelíthetőség, ezért a Diáktanáccsal partnerségben meg is kezdjük az ideális ingatlan keresését és a projekt elindítását, amire természetesen széles körben várjuk a javaslatokat. A belső terek funkcióit és a működtetés szabályait szintén a fiatalokkal közösen alakítjuk ki, ezzel is biztosítva számukra a felelős önszerveződés és a részvétel lehetőségét. A célunk az, hogy egy nyitott, támogató és inspiráló környezetet teremtsünk városunk fiataljainak, értük és velük.

Turizmus

Turistakártya

Székesfehérvár történelmi öröksége, kulturális élete és földrajzi elhelyezkedése jóval nagyobb turisztikai lehetőséget jelent annál, mint amit ma tapasztalunk. Az Egyensúly Intézet szakpolitikai javaslatai is arra mutatnak rá, hogy Fehérvár közép-európai versenyképességének erősítéséhez a turizmusban is egy jelentősebb lépést kell tennünk. Nem egyszerűen az a célunk, hogy több látogató érkezzen a városba, hanem azt szeretnénk, hogy az ide érkezők több és minőségibb időt töltsenek Fehérváron, több helyi szolgáltatást vegyenek igénybe, és „Fehérvár"-brand önkéntelen nagykövetei is legyenek a jó élmények és pozitív városélmény alapján. Olyan minőségi, kulturális és családbarát turizmust támogatunk, amely értéket teremt a helyi vállalkozásoknak, miközben tiszteletben tartja a fehérváriak mindennapjait.

Figyelembevéve városunk és a régió adottságait, 4 féle „turista-kártyát" hozunk létre. Mindezeken túl, dinamikusan, rendszeresen frissülő kínálattal, különböző mértékű kedvezményekkel szolgálunk a városunkba látogató turistáknak, többnyelvű (akár interaktív) leírással, online és nyomtatott segédletekkel. Mindezeken túl, a székesfehérvári lakosok külföldi utazásait támogató kártyát is létrehozunk.

1. „Hop-In" Fehérvár kategória:

48 óra alatt bejárható programkínálatot tartalmaz: olyan látványosságokat, időszakos kiállításokat, amelyek a városban eltöltött mindössze 1 éjszakával kielégítően megtekinthetőek. Olyan programcsomagot állítunk össze, amelynek minden eleme ténylegesen 72 órás időtartamot igényelne, így ízlésük és érdeklődésük szerint tudnak választani a látogatók a megtekinteni kívánt látványosságok/programok közül.

A 48 órás városkártyát azoknak készítjük, akik egy hétvégére vagy rövid látogatásra érkeznek Fehérvárra. A választható programok összessége két napnál hosszabb időt is megtöltene, így mindenki a saját érdeklődési köre, ízlése szerint állíthatja össze a programját. A történelmi emlékhelyek,

múzeumok és időszaki kiállítások mellett családi, gasztronómiai és kulturális lehetőségek is bekerülnek a kínálatba.

Nem az a célunk, hogy a látogatók néhány óra alatt végigsiessenek a belvároson. Azt szeretnénk megmutatni az ide érkezőknek, hogy Fehérvárra érdemes legalább egy teljes hétvégére megérkezni, sőt ismét ellátogatni.

2. „Regio Regia" kategória:

Székesfehérvár Budapest, a Balaton, Veszprém és a Velencei-tó között nemcsak önálló úti cél, hanem egy nagyobb térség természetes találkozópontja is. A „Regio Regia" csomag keretében 24 órás kiemelt székesfehérvári kínálatot állítunk össze az utazóknak (időszakos kiállítások függvényében), emellett a kártya régiós partnervárosokkal (pl. Győr, Veszprém, balatoni települések, stb.) leegyeztetett helyszíneket, programokat is tartalmazni fog.

3. Testvérvárosi kategória:

A turistáknak szóló városkártyától elkülönítve testvérvárosi kedvezményprogramot hozunk létre a fehérváriak számára. Azt szeretnénk, hogy a fehérváriak külföldi utazásaik alkalmával minél többen keressék fel otthonunk testvérvárosait, ismerjék meg és fedezzék fel azok történelmét, kultúráját és gasztronómiáját.

A részt vevő városok kulturális intézményeivel kölcsönös kedvezményekről állapodunk meg és szeretnénk együttműködést kialakítani a szálláshelyekkel és vendéglátóhelyekkel is. Célunk, hogy a testvérvárosi kapcsolat ne csupán egy hivatalos együttműködés legyen, hanem kézzelfogható lehetőséggé váljon a fehérváriak számára, amelyből közvetlenül részesülhetnek.

4. Eseti kategória:

Az eseti kártya bizonyos több napos rendezvénysorozatainkra (pl. Királyi Napok) összeállított speciális útvonalat és kedvezményeket tartalmaz majd, akár extra kombináció lehetőségével is kiegészítve (pl. Királyi napok + Börgöndi Repülőnap). Ez a kártya-kategória szintén kiváló opció lehet nemcsak a turistáknak, hanem a helyben kikapcsolódni vágyó fehérvári lakosoknak is.

Fehérvár Kollekció

Egyértelmű célunk a fehérvári identitás erősítése. Székesfehérvárnak ma nincs egységes, könnyen felismerhető városi termékkínálata. Ezen változtatni szeretnénk, ezért ösztönözzük a helyi alkotókat, vállalkozásokat és közösségeket, hogy akár nevesebb márkák, tervezők bevonásával jöjjön létre egy Fehérvár Kollekció, egy teljes értékű, minden területet lefedő ajándéktárgy-kínálat.

Olyan sajátos formavilág és motívumok kialakítását várjuk, amelyek a város történelméből, kulturális értékeiből, sportéletéből és katonai hagyományaiból, továbbá ismert helyszíneiből merítenek. Ha valaki meglát egy bögrét, pólót, táskát vagy plakátot, azonnal tudja: ez Fehérvár. Az ajándéktárgyaknak pedig minőségükkel, megjelenésükkel, arculatukkal és kialakításukkal üzenniük kell, hogy az adott termék fehérvári.

Az ilyen termékekhez sorolhatóak például a város identitásának katonaváros oldalát megfogó multifunkcionális eszközök, a kultúrát megjelenítő díszítőelemek, vagy a sportokat ábrázoló különböző, hétköznapi ruházati cikkek. Bár mindez fontos lépés a turizmus szempontjából, de a kínálattal nemcsak az idelátogatókat, hanem a székesfehérváriakat is kifejezetten szeretnénk megszólítani.

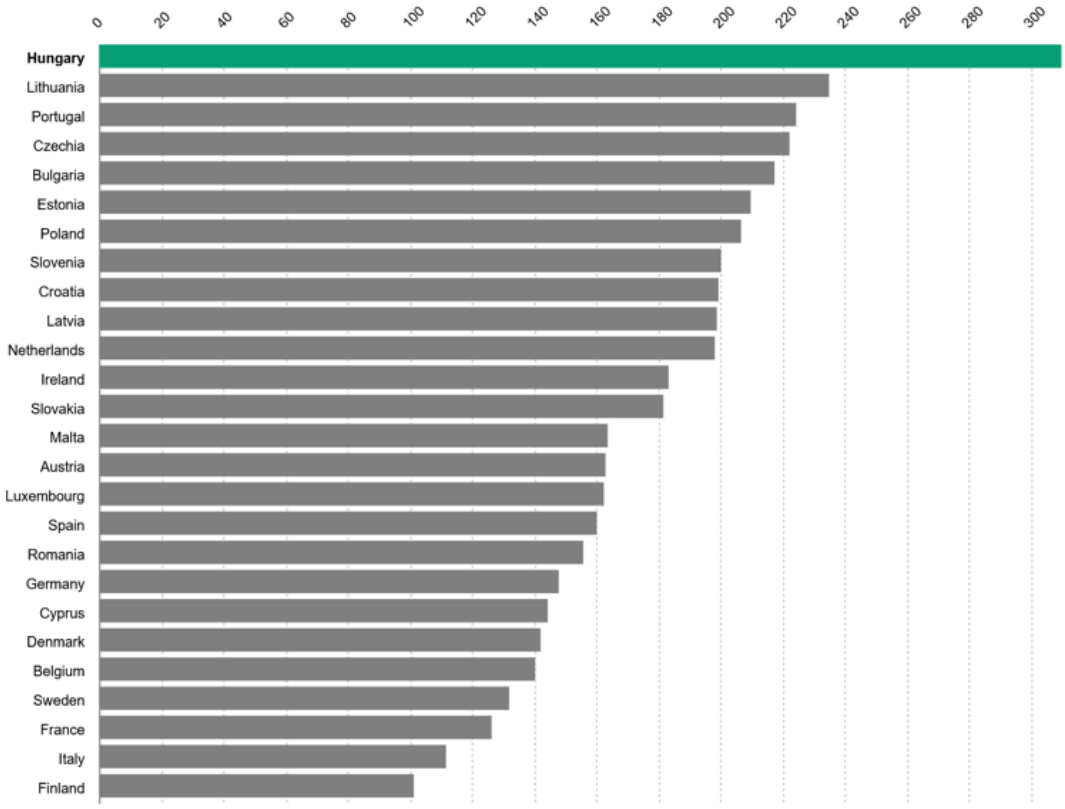
3

Környezet

Lakhatás

Az ember általános közérzetének, életminőségének, jóllétének egyik legfontosabb meghatározó tényezője a környezete, azon belül is személyes tere, így a lakása, ahol az egyik legtöbb idejét tölti. Az egyén lakhatási körülményei erőteljes hatást gyakorolhatnak az általános közérzetére, a hangulatára, a biztonságérzetére. Megfelelő lakhatás híján egy modern város polgárához méltó életszínvonal megteremtése elképzelhetetlen. Éppen ezért, az Önkormányzatnak alapelvként kell tekintenie, hogy Székesfehérvár minden lakójának joga van ahhoz, hogy tisztességes körülmények között lakhasson.

Az elmúlt években lényegében egész Európában, köztük Magyarországon is a közbeszéd fontos témájává vált a lakhatás kérdése. Mindez nem véletlen, hiszen Európa legtöbb országában az elmúlt 10 évben dinamikus ingatlanár-növekedés volt tapasztalható, amelynek élén Magyarország állt. 2015-ös bázison 2024-re 210%-kal nőtt a lakások ára Magyarországon az Eurostat adatai alapján (9. ábra).

7. ábra: Ingatlanárak növekedésének mértéke 2015-ös bázison 2024-ben az Európai Unió országaiban, forrás: Eurostat

Az elmúlt évek adatait vizsgálva elmondható, hogy Székesfehérváron a keresetek növekedésének mértéke nagyjából leköveti az ingatlanárak növekedésének mértékét, hiszen például amíg 2019-ben 5,56 évnyi fehérvári nettó átlagkeresetre volt szükség egy átlagos 50 m2-es székesfehérvári lakás megvásárlására, addig 2024-ben 5,75 évnyire (8. ábra). Ez egyfelől jó hír, mert mutatja a város gazdasági erejét, illetve a keresetek és az ingatlanárak közötti olló egyelőre nem nyílik még szélesebbre; azonban sovány vigasz mindazoknak, akik számára jelen helyzetben nem, vagy csak irreális erőforrások befektetésével érhető el a tisztességes lakhatás.

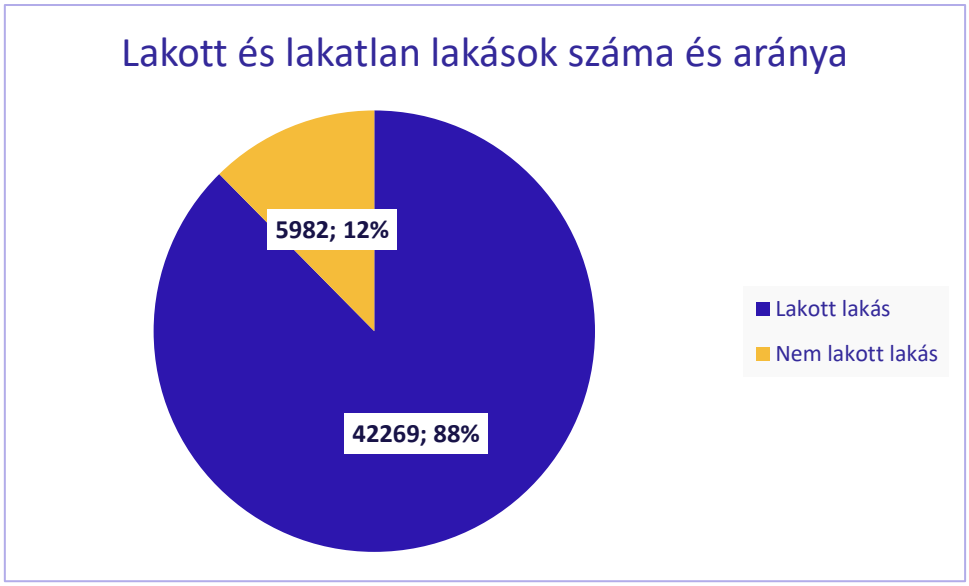
8. ábra: A nettó átlagkereset és a lakások átlagos négyzetméterárának változásának mértéke Székesfehérváron 2019-ről 2024-re, saját szerkesztés, adatok forrása: KSH, saját számítás

Azt összességében fontos kiemelni, hogy az ingatlanárak visszaszorítása, illetve a megfizethető lakhatás biztosítása elképzelhetetlen állami beavatkozás, és egy hatékony országos lakáspolitika nélkül. Éppen ezért üdvözöljük például a Kormány által bejelentett bérlakásprogramot, amelyhez az Önkormányzat minden szükséges támogatást meg fog adni. Ezen túl azonban helyben, saját hatáskörben is fogunk intézkedéseket hozni, amelyek várhatóan a lakhatás elérhetőségét és megfizethetőségét is javítani fogják a székesfehérváriak számára.

Üresen álló ingatlanok

A kereslet-kínálat csapból is folyó közgazdaságtani összefüggéséből egyenesen következik, hogy a csökkenő kínálat melletti változatlan kereslet vagy a növekvő kereslet melletti változatlan kínálat áremelkedést indukál. Éppen ezért, fontos leszögezni, hogy Székesfehérvárnak jelenleg minden – megfelelő, arra alkalmas helyen történő - lakásépítés jó, és minden lakásépítési beruházás üdvözlendő, amely növeli a lakáskínálatot a városban. Ezzel együtt természetesen joggal várható el és a város, valamint a városlakók el is várják, hogy a beruházók áldozzanak eleget a társasházaik körüli környezet rendezésére, figyelembe véve a helyi élhetőségi szempontokat; illetve a környező lakosságot kielégítően tájékoztassák. Továbbá, az ingatlanberuházásokkal összefüggésben szükség lenne egyes már elavult (például a parkolók számára vonatkozó) szabályozások aktualizálására, ez azonban a Kormányzat hatásköre és feladata.

Hiába zajlik azonban a városban jelentős számú beruházás, és hiába van sok eladó használt ingatlan, ha az értékesítésre szánt lakások jelentős részét csoportosan felvásárolják befektetési céllal, és aztán azokat üresen hagyva parkoltatják bennük pénzüket a tehetősebb vásárlók. Ezt a jelenséget jól szemlélteti, hogy a város jelenlegi lakásállományának több mint 12%-a üresen álló ingatlan (9. ábra). Szemléltetésképpen mondhatjuk úgy is, hogy a város jelenleg üresen álló ingatlanjaiban elférne Szabadbattyán teljes lakossága és Úrhida közel fele együttesen.

9. ábra: Lakott és lakatlan lakások száma, aránya Székesfehérváron, saját szerkesztés, adatok forrása: KSH - Népszámlálás, 2022

A kizárólag befektetési céllal vásárolt, majd üresen hagyott lakások magas száma káros a városlakók többsége számára, hiszen a kereslet változatlansága mellett csökkenti a kínálatot, ezáltal emeli az ingatlanok árát a városban. Át kell gondolni, milyen módon és ösztönzőkkel lehet elérni, hogy az ingatlanokat azok tulajdonosai hasznosítsák. Egyértelmű célunk a lakáscélú bérleti piac konszolidációja, amelynek kapcsán elképzelhetőnek tartjuk akár a helyi adórendszer ilyen irányú korrekcióját is.

Lakhatási támogatás

Székesfehérváron a lakhatási feltételek javítását célzott lakhatási támogatással is segíteni fogjuk, olyan módon, hogy azzal a kedvezményezetteken túl az egész város lakossága jól fog járni. A már meglévő, háziorvosoknak szóló támogatás mintájára programot dolgozunk ki, amellyel számos más, a városban hiányszakmának számító foglalkozás képviselőit is lakhatási támogatásban fogjuk részesíteni. Mindez a lakhatási kihívások enyhítésén és a hiányszakmák betöltésén túl a város csökkenő népessége okozta nehézségekre is válasz részben, hiszen vonzóbbá teheti a város adta lehetőségeket más településeken élők számára is.

Lakásállomány fejlesztése

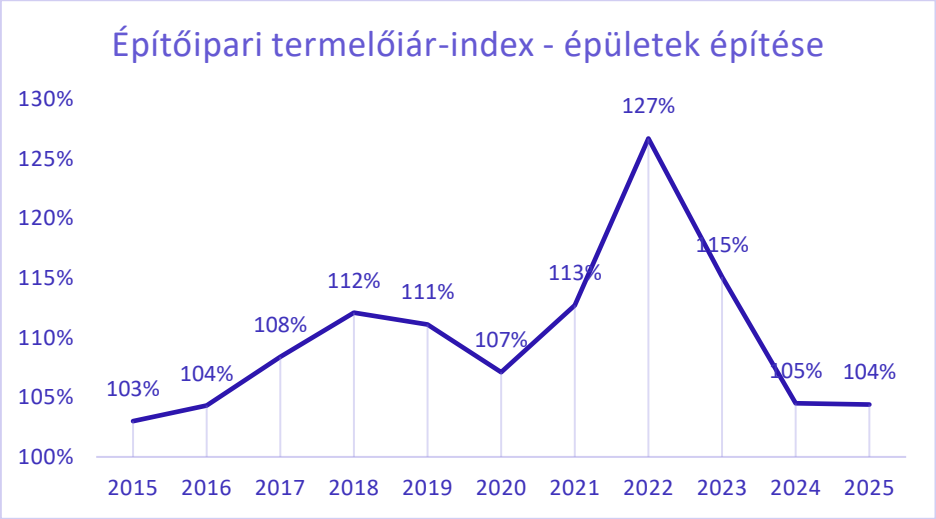
Az összes, ma meglévő, lakott székesfehérvári lakás fele 1961 és 1980 között épült[6], a Kádár-korszak alatti nagy lakásépítési hullámok idejében. Ezen társasházak közé tartoznak a jellegzetes megjelenésű, városképet meghatározó, 4 emeletes épületek is. Az említett épületek esetében gyakori, hogy jelenlegi állapotukban a mai kor követelményeinek bizonyos területeken már nem tudnak megfelelni. Ilyen például az elektromos hálózat, amely elavultsága miatt már nem minden esetben képes kiszolgálni a modern háztartások igényeit. Tervezzük, hogy elsőként pilot-jelleggel, egy kiválasztott 4 emeletes épületen elvégzünk minden olyan fejlesztést, amelyet ma a technológia véghez képes vinni az ebben az időszakban épült társasházak modernizálása érdekében. Amennyiben a teszt beválik, később

[6] 2022-es Népszámlálás adatai alapján.

megalkotásra kerülhet egy konstrukció, amelynek keretében minél több fehérvári társasházat tudunk korszerűsíteni, akár a lakók, akár piaci szereplők bevonásával.

Újhullámos technológiák

A székesfehérváriak lakhatási helyzetének javítása érdekében megvizsgáljuk innovatív, Magyarországon még kevésbé elterjedt megoldások megvalósításának lehetőségét is. Ilyen például a 3D-nyomtatási technológiával épített házak, vagy akár a moduláris könnyűszerkezetes, illetve a konténerházak területe is. Az elmúlt évek tendenciái alapján látható, hogy az építőipari árak folyamatosan emelkedtek (10. ábra), és nagy valószínűséggel emelkedni is fognak, hiszen az építőanyagok és az energia mellett a munkaerő költsége is egyre drágább, sőt, utóbbi elérhetősége is egyre korlátozottabb. Az építőiparban az épületek építési költségének tekintetében 2015-höz képest 2025-re az árak 169%-kal nőttek.

10. ábra: Épületek építésére vonatkozó építőipari termelőiár-index (előző év=100%), saját szerkesztés, adatok forrása: KSH

Jellemző tendencia, hogy egy új technológia a megjelenésekor még drága, azonban az elterjedésével párhuzamosan fokozatosan válik egyre olcsóbbá. Minél jobban ismerünk egy technológiát már a kezdetekor, annál nagyobb lesz az előnyünk annak területén a későbbiekben. A sok pozitív érv, a potenciál és a lehetséges pozitív hatás miatt megkezdjük újhullámos technológiák Székesfehérváron történő hasznosítási lehetőségének átfogó vizsgálatát a város mérnökeinek vezetésével. Miután szeretnénk utat adni az újhullámos, modern technológiák tesztelésének, ezért pilot-jelleggel ki fogunk jelölni egy ún. „sandbox-területet", ahol a még kialakuló, kísérleti fázisban lévő építési technológiák tesztelhetők, kipróbálhatók lehetnek a fejlesztők számára.

11. ábra: Olaszország első tanúsított 3D-nyomtatott háza, forrás: WASP

12. ábra: 3D-nyomtatott ház MI-látványterve, forrás: Constructions3D

13. ábra: Konténerház, Forrás: unsplash.com

Zártkertek

A székesfehérvári külterületek és zártkertek helyzete egyre komplexebb, egyre nagyobb kihívás városunkban. Az elmúlt évtizedekben folyamatosan növekedett azoknak a száma, akiknek ezek a területek jelentik az életvitelszerű lakhatás helyszínét. Jogi értelemben ezek zömében továbbra is mezőgazdasági területek, amiket mintegy negyven éve még zöldségesnek, gyümölcsösnek szántak és legfeljebb gazdasági épületeket húztak fel rajtuk, az évek során egyre inkább építési területként kezdték el értékesíteni azokat. Az ingatlanok átminősítése viszont a szigorú országos jogszabályi környezet miatt szinte lehetetlen, így a mindennapok valósága fokozatosan elszakadt az eredeti jogi besorolástól.

Ez a helyzet súlyos infrastrukturális és biztonsági hiányosságokat szül. Az augusztusi tűzeset sajnálatosan azt is megmutatta, hogy mekkora veszélyt jelent a megfelelő mennyiségű oltóvíz hiánya. A problémát súlyosbítja, hogy a korábban kialakult dűlőutak túlságosan szűkek, ami megakadályozza a tűzoltók és a mentők biztonságos bejutását, lehetetlenné teszi a közművek kiépítését, ráadásul a sűrű beépítettség miatt sajnos a tűzszakasz-határokat is maguk a telkek jelentik. További alapvető akadályt okoz az utcák névtelensége és a rendezetlen tulajdonviszonyok, hiszen több út is magánkézben van.

A kialakult helyzet rendezése nem önkormányzati hatáskör, de nem szeretnénk magukra hagyni az itt ingatlantulajdonnal rendelkezőket. A hivatalos utcanevek kitáblázását vállaljuk, hogy elvégezzük. Minden további infrastrukturális fejlesztés alapfeltétele azonban a meglévő utcák szélesítése, ami kizárólag a tulajdonosok együttműködésével valósulhat meg, hiszen ehhez le kell adniuk a saját telkükből a közös út javára.

Az önkormányzat minden koordinációs segítséget megad a továbblépéshez, amint a tulajdonosok megállapodnak az együttműködés kereteiről. Csak a területek rendezése és az utak kiszélesítése után kezdődhet meg az érdemi egyeztetés a víz- és áramhálózat bevezetéséről. A jövőbeni siker kulcsa a megértésben, a türelemben és a tulajdonosok aktív partnerségében rejlik.

Garázsprogram

A nagyméretű lakótelepekhez közel eső, eredetileg garázscélú, azonban napjainkban már autótárolás helyett inkább csak raktározásra alkalmas és használt ingatlanok kérdésével is foglalkozni érdemes, hiszen ezek a létesítmények mára eredeti funkciójukat döntően elvesztették, másrészről a városképhez negatívan járulnak hozzá. Ezen épületek elbontásával, és helyettük modern, mai autók befogadására is alkalmas építmények felépítésével javulhatna a városkép, és javulás állhatna be a közterületi parkolás területén is. Ennek kapcsán is várjuk, és ki fogjuk kérni a fehérváriak véleményét, álláspontját.

Biztonság

Fehérvár Magyarország egyik legbiztonságosabb nagyvárosa, amire joggal lehetünk büszkék. 2010 óta háromnegyedével csökkent a regisztrált bűncselekmények száma a városban. A kiváló statisztikák azonban nem jelenthetnek mindent. Egy kedvező adat nem írhatja felül az emberek mindennapi tapasztalatait. Ha az otthonunk egyes városrészeiben úgy érzik a fehérváriak, hogy romlik a közbiztonság, akkor mi nem számokkal fogunk vitatkozni velük, hanem az a feladatunk, hogy meghallgassuk őket és cselekedjünk.

A rendőrség munkatársai nap mint nap helytállnak és szolgálatukkal védik, óvják közösségünk biztonságát. Azonban sajnos az is tény, hogy a leterheltségük miatt nem lehetnek mindig és mindenhol jelen. Erre nem egymásra mutogatással kell válaszolni, hanem helyi megoldásokat kell keresnünk azokra a problémákra, amiket az állam nem tud részben vagy egészben megoldani. Látjuk, tapasztaljuk a problémát és mi azt valljuk, hogy vállalnunk kell a ránk eső felelősséget, használnunk kell Fehérvár erejét és cselekednünk kell!

Számos olyan terület van, ahol a technológia már előrébb tart, mint a jogi környezet. Intelligens kamerák segíthetnék a veszélyes közlekedés és a kirívó járműzaj felismerését, drónok az illegális hulladéklerakók felderítését, a mesterséges intelligencia pedig az online csalások gyorsabb felismerésében is új lehetőségeket kínál. Ezeknek az eszközöknek az alkalmazásához azonban szükség van az állami regulációra, hogy az adatvédelmi jogokat garantáló, országos szabályok jöhessenek létre. Ahogy a kormányzat megteremti a szükséges jogi kereteket, Fehérvár készen áll arra, hogy ezeket a technológiákat mielőbb a város és az itt élők biztonságának szolgálatába állítsa.

Ha a vonatkozó állami szabályozás engedi, akkor készek vagyunk Önkormányzati Rendészetet létrehozni és elindítani a Vigyázó Szemek térfigyelő kamerarendszer programot, olyan kamerák telepítésével, amelyek alkalmasak sebességet és zajszintet is mérni. Ennek azonban előfeltétele az állami szabályok változása. Emellett vizsgáljuk a digitális parkolás-ellenőrzés bevezetését, hogy a parkolóőrök több időt fordíthassanak a személyes jelenlétet igénylő közterületi feladatokra.

Digitális védelem

A biztonságunknak van egy újtípusú oldala is, a közbiztonság ma már nem ér véget az utcákon. Meg kell védenünk magunkat és közösségeinket a telefonunkon, számítógépünkön és bankszámlánkon is. Az online csalók hamis üzenetekkel, weboldalakkal és telefonhívásokkal próbálják megszerezni adatainkat és pénzünket, a mesterséges intelligencia segítségével pedig már egy családtag vagy banki ügyintéző hangját és arcképét is képesek utánozni. Az online csalások nem csak az idős honfitársainkra leselkedő veszély. Könnyen áldozattá válhatnak a fiatalok, a családok, a vállalkozók és még a digitális világban jártas emberek is, mert a csalók nemcsak technikai hibákat, hanem a bizalmunkat, a

segítőkészségünket használják ki és olyan helyzeteket próbálnak teremteni, amikor rövid idő alatt kell azonnali döntéseket hoznunk.

Mit tehet Fehérvár? Az országos hatóságok munkáját helyben kiegészítve, a rendőrséggel, pénzügyi intézményekkel és szakmai szervezetekkel együttműködve Digitális Önvédelemi Programot indítunk. Az önkormányzati rendészet közösségi médiás felületein bemutatjuk és a helyi nyilvánosságot használva ismertetjük az új csalási módszereket, a megelőzés lehetőségeit és a baj esetén szükséges azonnali lépéseket. A megelőzés mellett azt is megmutatjuk, hogy baj esetén kihez kell fordulni, és milyen azonnali lépésekkel csökkenthető a kár.

Önkormányzati rendészet

Tudjuk, hogy vannak olyan városrészek és időszakok, ahol a lakók joggal igényelnek gyakoribb és láthatóbb közterületi jelenlétet. Minden fehérvárinak joga van ahhoz, hogy biztonságban érezze magát a saját utcájában, a buszmegállókban és a köztereken is.

Városunk évek óta támogatja a rendőrség munkáját: idén is emelte a város azt a forrást, amiből lehetőség nyílik eszközök beszerzésére, valamint ezzel hozzájárulunk a rendőri túlórák finanszírozásához. Reálisan kell azonban látnunk, hogy a rendőrség kapacitásai végesek, és nem tud mindenhol folyamatosan jelen lenni. Ezért Fehérvárnak még nagyobb szerepet kell vállalnia a biztonság megőrzésében.

Létrehozzuk Székesfehérvár Önkormányzati Rendészetét, amely a rendőrség munkáját kiegészítve biztosít rendszeres, kiszámítható közterületi jelenlétet. Nem egyszerű biztonsági őröket küldünk az utcákra, hanem egyenruhás, megfelelően képzett és intézkedési jogosultsággal rendelkező önkormányzati rendészeket. Elsősorban azokban a városrészekben és azokban a napszakokban lesznek jelen, ahol ezt a lakossági jelzések és a tapasztalatok indokolják.

Központi bejelentési lehetőséget hozunk létre, hogy a fehérváriak közvetlenül jelezhessék a közterületi problémákat. A rendészet feladata lesz a közterületi rend védelme, a szabálytalan parkolás, az illegális hulladéklerakás és a közösségi együttélés szabályainak megsértése elleni fellépés. Bűncselekmény gyanúja esetén azonnal bevonják a rendőrséget, munkájukat pedig a polgárőrséggel is összehangolják. Ha egy probléma helyben jelentkezik, arra helyben is kell választ adnunk. A fehérváriak biztonsága közös felelősségünk, éppen ezért buzdítunk a városrészi Polgárőr alegységek alapítására, valamint a már meglévőkhöz való csatlakozásra.

Vigyázó szemek – kamerarendszer fejlesztése

A biztonságos város nemcsak több járőrt, hanem korszerű technológiát és gyorsabb reagálást is jelent. Ezért a Vigyázó Szemek Program keretében jelentősen bővítjük és korszerűsítjük Fehérvár térfigyelő kamerarendszerét. Elsősorban azokon a területeken telepítünk új kamerákat, ahol ezt a lakossági jelzések, a rendőrségi tapasztalatok és a közterületi események indokolják. A helyszínek kijelölésébe bevonjuk a városrészek képviselőit, a rendőrséget és az ott élőket is.

Nemcsak új kamerákat helyezünk ki, hanem a már működő rendszer korszerűségét és tényleges használhatóságát is rendszeresen felülvizsgáljuk. A cél egy egységes, megbízható hálózat létrehozása, amely jó minőségű felvételekkel és gyorsan visszakereshető adatokkal segíti a hatóságok munkáját. A kamerák képe abban is előrelépést jelent, hogy veszélyhelyzet vagy bejelentés esetén a rendelkezésre álló járőri kapacitásokat gyorsabban oda lehessen irányítani, ahol valóban szükség van rájuk.

A tapasztalatok szerint a kamerák látható jelenléte önmagában is visszatartó erőt jelenthet. Segíthet megelőzni a rongálást, az illegális hulladéklerakást, a gépjárművek feltörését és más közterületi jogsértéseket. Ha pedig mégis megtörténik a baj, a felvételek segítségével gyorsabban rekonstruálható az esemény, könnyebben azonosítható az elkövető, és nagyobb eséllyel vonható felelősségre.

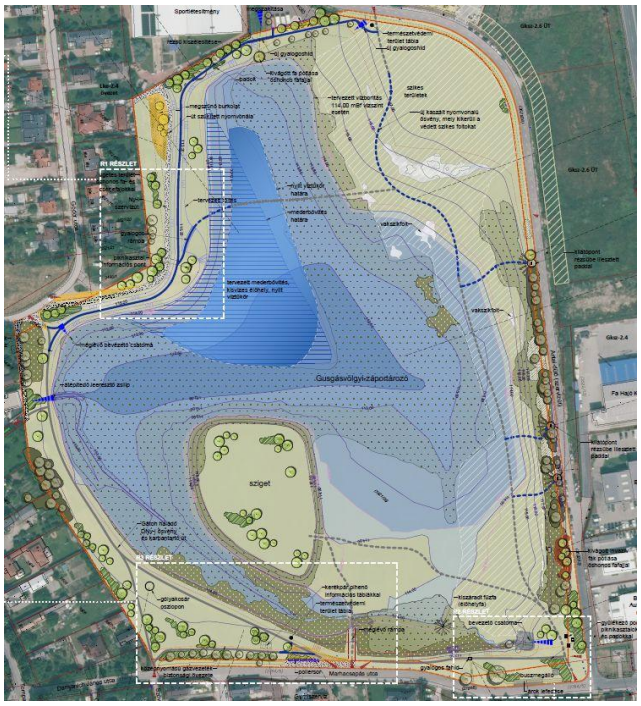
A kamerarendszer nem helyettesíti a rendőrt vagy az önkormányzati rendészt, hanem hatékonyabbá teszi a munkájukat. A fejlesztést pedig világos adatvédelmi szabályok mellett, kizárólag közbiztonsági és közterület-védelmi célból valósítjuk meg.

Ahol nem lehetünk jelen minden percben, ott is vigyáznunk kell a fehérváriak biztonságára.

Élhető környezet

Vizes élőhelyek létrehozása

Az elmúlt évek egyik legsikeresebb és országosan is mintaadó projektje a Sóstó rehabilitációja volt. Mind a környezetvédelmi, mind az urbanisztikai és a lakossági visszajelzések megerősítik, hogy a természetes adottságokat mesterségesen támogató beruházások haszna és támogatottsága is magas. A vizes élőhelyek köré épülő park-jellegű infrastruktúra egyszerre temperálja a környezetet, nyújt természetközeli kikapcsolódási lehetőséget és az ökoszisztéma által csökkenti a város klímaterhelését. Az Önkormányzat szakmai stábja városszerte öt helyszínre alkotott koncepcióterveket a Sóstóhoz hasonló, alapvetően csapadékvízzel táplált víztározók, vizes élőhelyek létrehozására. A tervek között rendelkezésre áll önerőből, akár még ebben az évtizedben megvalósítható elem, illetve jelentősebb, külső pénzügyi forrást vagy önkormányzati többlet-bevételt igénylő elemek is. Ezek mellett két helyszínre rendelkezünk speciális vízmegtartási technológiákat alkalmazó pilot-tervekkel.

14. ábra: Látványtervek

Mátyás Király Körút csatornává alakításának vizsgálata

A környezet területén folyamatos fejlődésre és alkalmazkodásra van szükség. Bár kiváló és országosan is mintaadó eredményeket értünk el a Sóstó vagy az alsóvárosi rét megmentésével, kidolgoztunk egy átfogó, szinte minden városrészt vizes élőhellyel kiegészítő tervet, szintet kell lépnünk. Ehhez kapcsolódik az egyik legambiciózusabb célkitűzésünk: a Mátyás király körút csatornává alakításának vizsgálata. Székesfehérvár történelmi fejlődése során a középkori várárkok és csatornák rendszere fokozatosan átadta helyét a közlekedési infrastruktúrának. Az egyre forrósodó nyarak és a klímaváltozás hatásai azonban új kihívások elé állítanak minket, így elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy merész vízióval nyúljunk vissza a történelmi örökségünkhöz, és nyílt vizű csatornával bővítsük a jelenlegi Belvárost.

Ezzel a projekttel szeretnénk, ha egy, a 2038-as törekvéseinkhez méltó, európai léptékű városmegújítás vehetné kezdetét. A vízparti sétányokkal, kávézókkal egy új, természetközeli közösségi tér, kvázi egy „második főutca” jöhetne létre, amely miközben temperálná a várost, Székesfehérvár turisztikai vonzerejét is megsokszorozná. Európában több Fehérvárhoz hasonló méretű város valósított már meg hasonló jellegű beruházást, ezért kiváló nemzetközi példák vannak előttünk, amelyek mind segíthetik a sikeres tervezést, a várható költségek és a hatások felmérését. Egy ilyen volumenű átalakítás azonban a számos előny ellenére sem járhat a város közlekedésének megbénításával. Ezért elsősorban egy alapos, szakértői megvalósíthatósági tanulmány elkészítését vállaljuk, hiszen meggyőződésünk, hogy Fehérvár képes a múltjából építkezve, a 21. század legmodernebb várostervezési elveit alkalmazva megújulni.

Finanszírozás

Az ígéretnek súlya van, egy fejlesztési program pedig csak akkor értelmezhető, ha minden eleméhez társíthatók erőforrások, vagy legalábbis azonosítható, hogy milyen úton lehetséges előteremteni ezeket.

Rögzíteni szükséges: jelen dokumentumban foglalt koncepciók szinte mindegyikét képes lenne Székesfehérvár Önkormányzata a saját bevételeiből, ütemezetten megvalósítani, amennyiben változatlan feladatellátási rendszer mellett a szolidaritási hozzájárulás intézménye megszűnne, tehát minden jelenlegi helyi adónemből befolyó bevétel az Önkormányzatnál maradna. Jelenleg azonban nem ismertek a kormányzat koncepciói sem az önkormányzati rendszer átfogó reformját, sem az önkormányzati bevételek partikuláris kérdéseit illetően. Az alábbiakban azonban feltárhatóak a legvalószínűbb és legideálisabb opciók arra, hogy önkormányzatunk – és minden magyar önkormányzat – gazdasági lehetőségei táguljanak.

- „Átengedett" adók lehetősége: Álláspontunk szerint ki kell nyitni azt a kérdést, hogy bizonyos, jelenleg 100%-ban az állam által hasznosított adóbevételek bizonyos hányadát a helyi önkormányzat hasznosíthassa. Ilyen lehet a gépjárműadó, hiszen a gépjárművek jelenléte a városban számos önkormányzati kiadással is jár (pl. parkolók létesítése, útfelújítások stb.). Korábbi hazai és nemzetközi példák is vannak arra, hogy a személyi jövedelemadó és az általános forgalmi adó is ilyen adónemek lehetnek, utóbbival kapcsolatban erős korreláció, hogy a helyben történő fogyasztás okán keletkezik számos helyi probléma és kihívás is, amelynek kezelése önkormányzati (erő)forrásokat is igényel. Felvethető továbbá a Kormány által újonnan bevezetni tervezett adónem, a vagyonadó helyben történő hasznosításának lehetősége is, amelyet nemzetközi példák is erősítenek, Svájcban például ezt a típusú adót nem az állam, hanem az ún. kantonok és az önkormányzatok kapják.
- Állami normatíva: Bár az állami normatíva az önkormányzat működési célú kiadásait támogatja, értelemszerű, hogy amit nem kell működtetésre fordítanunk, azt költhetjük fejlesztésre. Ezért átgondolandó, felülvizsgálandó kérdés a normatíva-típusú állami források költségarányosítása, és reálértéken történő szinten tartása is. Számos feladatot az önkormányzatnak úgy kell helyben biztosítania, hogy az arra biztosított állami forrás az elmúlt években nem minden területen követte az inflációt sem. Fontos itt megemlíteni a már tárgyalt közösségi közlekedés kérdését is, hiszen az jelenleg egyedül Budapesten kötelező önkormányzati feladat.
- Európai uniós források: Fontos rávilágítani: jelenleg az Európai Unióból zavarba ejtően kevés forrást kap városunk. Szemléletes, hogy jelenleg az éves iparűzésiadó-bevételünk felét kapjuk meg 7 évre az EU-tól. Az Európai Unió döntéshozatali trendjei és a következő költségvetési ciklus ismert tervezési irányai egyaránt arra sarkallják önkormányzatunkat, hogy a jövőben egyre inkább az ún. „közvetlen" uniós forrásokra pályázzunk.

<u>Helyi adók:</u>

- Jelenleg Székesfehérváron a legtöbb magánszemély nem fizet helyi adót, ezt a kérdést érdemes lehet társadalmi vitára bocsátani. Az Önkormányzat továbbra sem gondolkodik általános, minden háztartást érintő kommunális adó bevezetésében, és le kell szögezni, hogy a helyi adónemek nem önkormányzati célt, hanem eszközt jelentenek. Megfontolandó például az ebadó kérdése, amelynek bevétele a felelős állattartás céljára hasznosulhat. Az előzetes kalkulációk

szerint az ebből származó összegből önmagában finanszírozható lenne több kutyafuttató megépítése vagy felújítása. Szintén az adópolitikán keresztül megfogható társadalmi kérdés a – hivatalosan – üresen álló lakóingatlanok helyzete. Mivel azonban ezek sokakat érintő, komplex szociálpolitikai felvetések, és az Önkormányzat egyelőre nem szorul rá ilyen bevételekre, a fehérvári polgárok véleményét kell kérnünk a kérdésben.

Hitel:

- Székesfehérváron a felelős gazdálkodás elve szerint végzi munkáját az Önkormányzat. Ennek eredményeképpen a városnak nincsen adósságállománya, sőt, jelentősek a likvid, vészhelyzeti, és a hosszabb távra lekötött tartalékaink is. A 2020 óta eltelt időszak többször visszaigazolta a jelentős pénzügyi tartalék fenntartásának megalapozottságát. Működési költségekre fordított hitel felvételét a továbbiakban is kizárjuk. Arról azonban érdemes társadalmi vitát nyitni, hogy fejlesztési célú hitel felvételével éljen-e az Önkormányzat, egy jelentősebb beruházás költségei ugyanis akár évtizedes futamidejű hiteleket is jelenthetnek a városnak. További lehetőség az Önkormányzat számára, hogy kötvényt bocsásson ki, az államkincstároktól megszokott és bevett konstrukció mintájára.

Önkormányzati hatósági jogkörök

A finanszírozás kérdéskörén túl a bemutatott koncepció megvalósíthatóságához hozzátartozik a jogi keretek tisztázása is. Ahogyan már többször is említésre került, a közeljövőt a decentralizáció elvére alapozzuk, a jelenlegi kormány korábbi ígéreteiből kiindulva. Ezért az anyagi erőforrások kérdéskörén túl szót kell ejtenünk arról is, hogy melyek azok a hatósági jogkörök, amelyekkel az Önkormányzat jelenleg nem rendelkezik, azonban jelen program egyes elemeinek végrehajtásához szükség lenne rájuk, illetve az eddigi tapasztalatok alapján attól függetlenül is a hatékonyabb városkormányzás lehetőségét teremtenék meg.

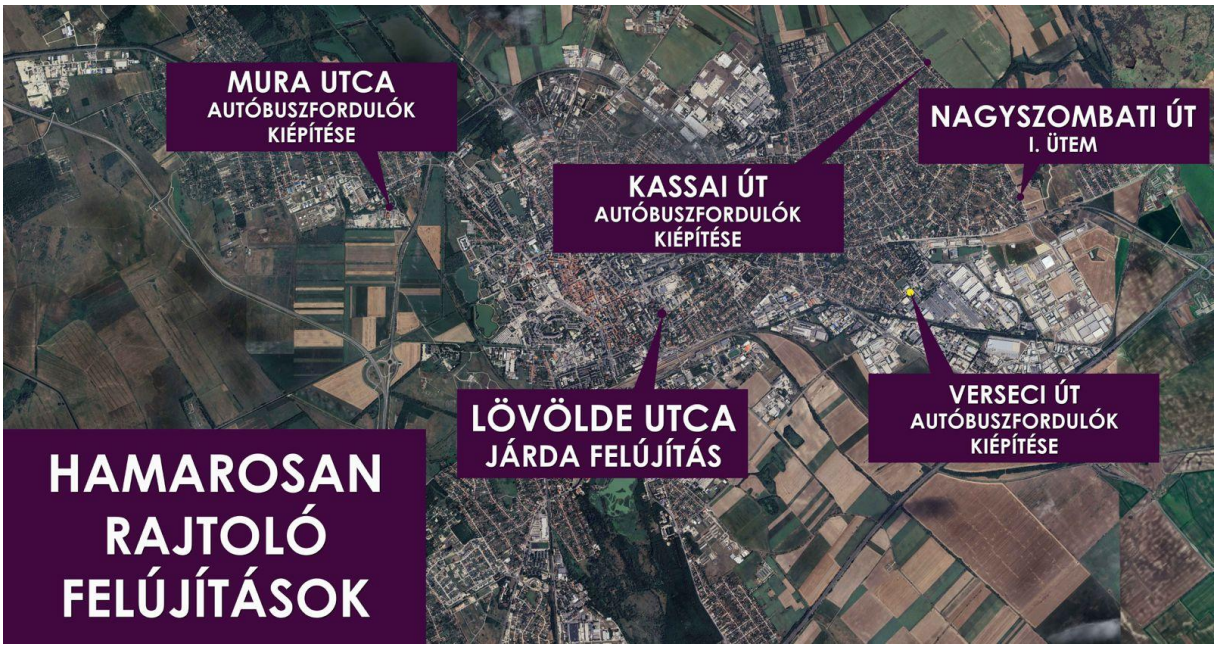
Építéshatósági jogkörök: Nagyon régóta mondjuk, hogy fontos lenne, hogy a településeknek nagyobb beleszólása legyen abba, hogy mi épül a saját területükön. Általában a fehérváriak is tőlünk várják a tájékoztatást, amennyiben a környékük infrastruktúrája átalakul egy új beruházás miatt, emellett abszurd, hogy a városnak nincs beleszólása a városképet és a lakók környezetét, közlekedését nagyban érintő építkezésekbe.

Sebességmérés: Sokszor érkezik felénk kérés, hogy bizonyos városrészekben, útszakaszokon fokozottabban történjen sebességmérés és közúti ellenőrzés a gyakran elkövetett közlekedési szabálytalanságok és rendszeres gyorshajtás miatt. A jelenlegi keretek között ezeket a panaszokat csak továbbítani tudjuk a Rendőrségnek, akiknek sokszor nincs kapacitásuk vagy forrásuk ezen – sokszor jogos – igények kielégítésére. Amennyiben az Önkormányzat is hasznosíthatná a bírságokból befolyó bevételt, az ellenőrzések hatékonysága emelkedhetne, illetve az ahhoz szükséges infrastruktúra kiépítésének finanszírozása is legalább részben biztosítható volna.

Helyi adók: A jelenlegi jogi keretek között az Önkormányzat nem vethet ki új helyi adót. Pedig számos helyi probléma ezek eszközén keresztül volna kezelhető, például az üresen álló ingatlanok okozta ingatlanár-emelkedés, vagy akár a kutyafuttatók építése/felújítása is. Így ezen kérdéskör körül jelenleg hiába alakulna ki városlakói egyetértés, az Önkormányzat akkor sem dönthetne vele kapcsolatban.

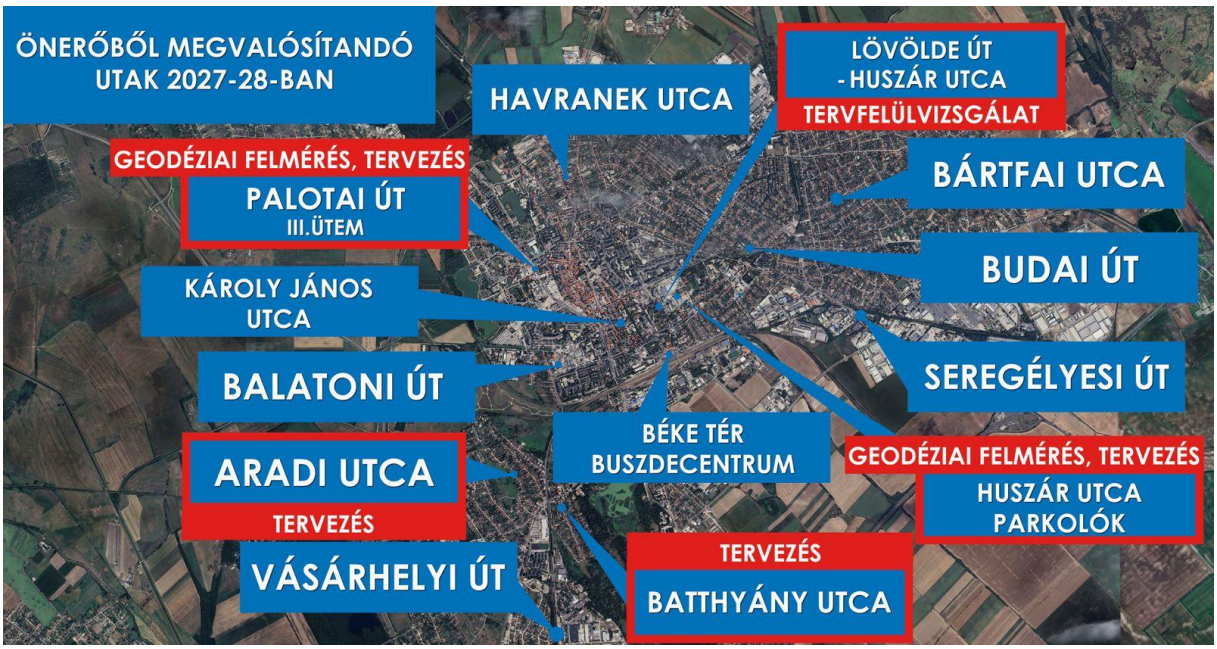
Melléklet

Az Útfelújítási Program 2026. júliusi állapota:

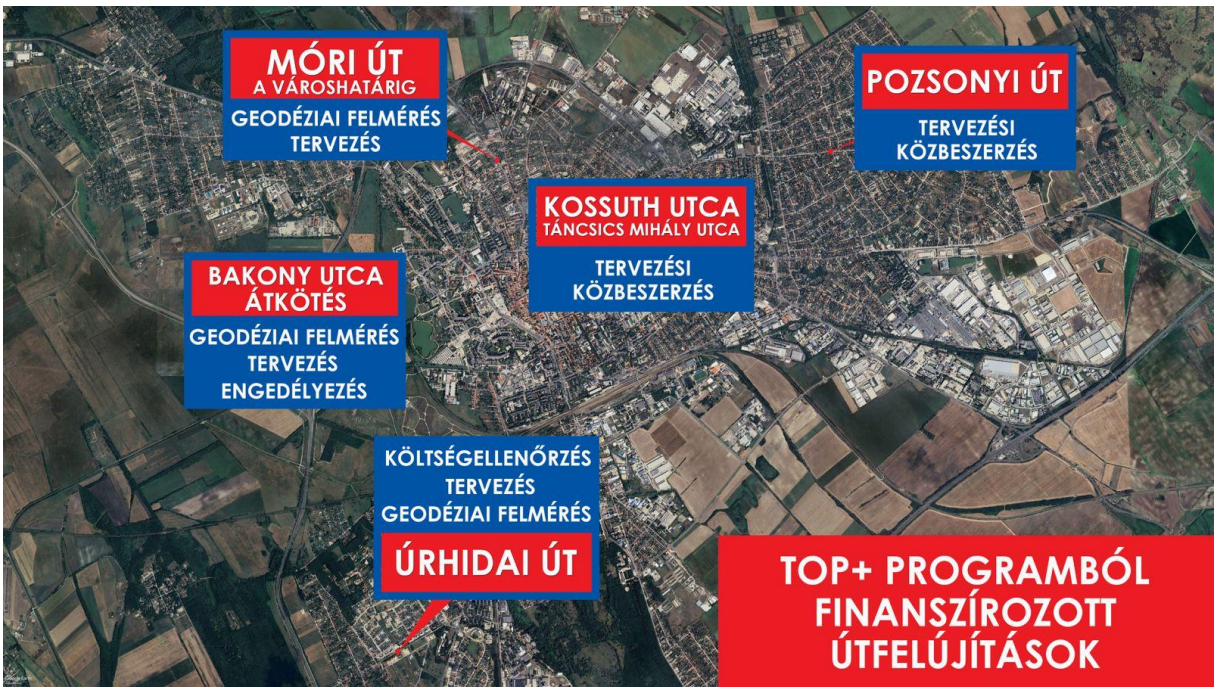

PALOTAI ÚT
II.ÜTEM
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
BREGYÓ KÖZ
TERVFELÜLVIZSGÁLAT
KISTELEKI UTCA
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
HUBA KÖZ
(ÚJ ÚT)
TOPOLYAI UTCA
TERVEZÉS
ENGEDÉLYEZÉS
KIVITELEZÉS KÖZBESZERZÉS
STOMFAI UTCA
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
TOLNAI UTCA 3-5.
PARKOLÓHELY BŐVÍTÉS
TERVEZÉS
ENGEDÉLYEZÉS
KIVITELEZÉS KÖZBESZERZÉS
ÖNERŐBŐL MEGVALÓSÍTANDÓ
UTAK 2026-27-BEN
HÁRSFA UTCA
TERVEZÉS
KIVITELEZÉS KÖZBESZERZÉS

ÖNERŐBŐL MEGVALÓSÍTANDÓ
UTAK 2027-28-BAN
HAVRANEK UTCA
LÖVÖLDE ÚT
- HUSZÁR UTCA
TERVFELÜLVIZSGÁLAT
GEODÉZIAI FELMÉRÉS, TERVEZÉS
PALOTAI ÚT
III.ÜTEM
BÁRTFAI UTCA
BUDAI ÚT
KÁROLY JÁNOS
UTCA
SEREGÉLYESI ÚT
BALATONI ÚT
BÉKE TÉR
BUSZDECENTRUM
GEODÉZIAI FELMÉRÉS, TERVEZÉS
HUSZÁR UTCA
PARKOLÓK
ARADI UTCA
TERVEZÉS
TERVEZÉS
VÁSÁRHELYI ÚT
BATTHYÁNY UTCA

TOMPA MIHÁLY
UTCA
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
NYITRAI UTCA
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
TERVEZÉS
JÓZSEF ATTILA
UTCA
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
MADÁCH IMRE
UTCA
PALOTAI ÚT
I.ÜTEM
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
HORVÁT ISTVÁN
UTCA
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
TERVEZÉS
SZÉCHENYI UTCAI
ALULJÁRÓ
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
TERVEZÉS
A VERSENYKÉPES JÁRÁSOK PROGRAM
VISSZATÉRÍTÉSÉBŐLMEGVALÓSÍTANDÓ
FELÚJÍTÁSOK

MÓRI ÚT
A VÁROSHATÁRIG
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
TERVEZÉS
POZSONYI ÚT
TERVEZÉSI
KÖZBESZERZÉS
KOSSUTH UTCA
TÁNCSICS MIHÁLY UTCA
TERVEZÉSI
KÖZBESZERZÉS
BAKONY UTCA
ÁTKÖTÉS
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
TERVEZÉS
ENGEDÉLYEZÉS
KÖLTSÉGELLENŐRZÉS
TERVEZÉS
GEODÉZIAI FELMÉRÉS
ÚRHIDAI ÚT
TOP+ PROGRAMBÓL
FINANSZÍROZOTT
ÚTFELÚJÍTÁSOK

Idézett forrásmunkák

Berta, T., & Krizsik, N. (2019). A fiatal korosztály közlekedési ismeretének és magatartásának aktuális helyzete. Forrás: https://kozlekedesbiztonsag.kti.hu/a-fiatal-korosztaly-kozlekedesi-ismeretenek-es-magatartasanak-aktualis-helyzete/

Egyensúly Intézet. (2026). *Szakpolitikai víziók Székesfehérvár számára.* Budapest: Egyensúly Intézet.

KSH. (2022). *nepszamlalas2022.ksh.hu.* Letöltés dátuma: 2026. 10 02, forrás: https://nepszamlalas2022.ksh.hu/adatbazis/#/table/WBL003/N4IgFgpghgJiBcBtEAVAkgWQKIH0AKWASmgPIAiIAugDQgDOAljBAsikQKoAyOA4liQCsIWmgByZNAGEAgihKEAygCYqtOhADGAFwYB7AHasaIAGYMANtogAnOglABrBgbjwQGKAAcRICAe0bBgh7JDZMXAJichEnFzcQRQhtXwA3KAsAVxDWEGUABmVVSgBfGjZOH

Magyar Kerékpárosklub, Idea Intézet, Aktív Magyarország. (2025). Így bringázik Magyarország 2025.

Ábrajegyzék

1. ábra: Személygépkocsik száma Székesfehérváron (a tulajdonos lakóhelye szerint), saját szerkesztés, adatok forrása: KSH 26

2. ábra: Egy főre jutó személygépkocsik száma Székesfehérváron, saját számítás és szerkesztés, adatok forrása: KSH 26

3. ábra: A záruló olló: A lakosságszám és a személygépkocsiállomány változása Székesfehérváron, saját szerkesztés, adatok forrása: KSH 27

4. ábra: A közlekedési ismeretekkel kapcsolatos tudásszintek változása korcsoportok szerint a Közlekedéstudományi Intézet felmérésének eredményei alapján, forrás: kozlekedesbiztonsag.kti.hu 29

5. ábra: Havi közösségi közlekedési diákbérlet ára Magyarország megyeszékhelyein, saját szerkesztés, adatok forrása: jegyértékesítő- és szolgáltatói weboldalak, adatgyűjtés időpontja: 2026. szeptember *megyebérlet használata esetén **Kizárólag szekszárdi lakcímmel rendelkezők számára érvényes ár 31

6. ábra: Havi közösségi közlekedési nyugdíjasbérlet ára Magyarország megyeszékhelyein, saját szerkesztés, adatok forrása: jegyértékesítő- és szolgáltatói weboldalak, adatgyűjtés időpontja: 2026. szeptember *megyebérlet használata esetén **Kizárólag szekszárdi lakcímmel rendelkezők számára érvényes ár 31

7. ábra: Ingatlanárak növekedésének mértéke 2015-ös bázison 2024-ben az Európai Unió országaiban, forrás: Eurostat 38

8. ábra: A nettó átlagkereset és a lakások átlagos négyzetméterárának változásának mértéke Székesfehérváron 2019-ről 2024-re, saját szerkesztés, adatok forrása: KSH, saját számítás 39

9. ábra: Lakott és lakatlan lakások száma, aránya Székesfehérváron, saját szerkesztés, adatok forrása: KSH - Népszámlálás, 2022 40

10. ábra: Épületek építésére vonatkozó építőipari termelőiár-index (előző év=100%), saját szerkesztés, adatok forrása: KSH 41

11. ábra: Olaszország első tanúsított 3D-nyomtatott háza, forrás: WASP 42

12. ábra: 3D-nyomtatott ház MI-látványterve, forrás: Constructions3D 42

13. ábra: Konténerház, Forrás: unsplash.com 43

14. ábra: Látványtervek 47